

**SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ-
HIVATAL ÉS NYOMDA**
Cluj, Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10.
Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

KEZDŐ-POLITIKAI LAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában
Egész évre — — 620
Félévre — — 320
Negyedévre — — 170
Egy hónapra — 60
Egy szám ára, pályaud-
varon és vidéken is, 3 lei.
Bukarestben — 350
Csehszlovákiában
Egy hónapra — 20 ck
Egy szám — 120 ck

Cluj-Kolozsvár — VI. évfolyam, 88. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5683. Szíván 25. — 1923. június 9. Szomb a

Kapituláció, vagy megegyezés

— Külpolitikai figyelő —

Berlinben az első pillanattól kezdve tisztában voltak vele, hogy a franciák az új jóvátételi javaslatot is tárgyalás nélkül vissza fogják utasítani. Mindenki tudta, hogy Poincaré sohasem fog komoly tárgyalásokba bocsátkozni. A jegyzéket azért mégis elküldték. Az ügy kulisszához tartozik, hogy Cuno kancellár az utolsó percig ellene volt annak, hogy a kormány újabb ajánlatot tegyen a szövetségesekeknek, mert minden további lépést hiábavalónak ítélt. Csak az összes pártok egybehangzó kívánságára szánta rá mégis magát, hogy feladja eredeti álláspontját és újabb kísérletet tegyen a közeledésre. A német kormány hajlékony politikájának mindenesetre megvan az az üdvös következménye, hogy az amugyis súlyos belső zavarokkal küzdő ország megszabadult egy még súlyosabb politikai krizistól. A német jegyzéknek mindössze egy új momentuma van, nem tesz számszerű ajánlatot a jóvátétel összegére nézve, hanem ezt nemzetközi szakértő bizottsággal kívánja megállapítani. A német parlamenti körök úgy tudják, hogy a kormány angol süllyesztőre választotta ezt a formát. Megállapítható, hogy az ajánlat újabb közeledést jelent az angol állásponthoz s ha a jóvátételi problémát nem zavarnák francia részről a legkülönbözőbb mellékszempontok, ezen az alapon bátran megindulhatnak a békéthez vezető tárgyalások.

Poincaré azonban, még mielőtt ismerte volna a jegyzék szövegét, már elutasította. A passzív rezisztencia az, amely mindennekfölött fáj a franciáknak, mert ez a döbbenetes, csendes ellenállása a német népnek, keményebb csapás a francia büszkeségre és gazdasági életre, mint egynemely háborús vereség. A német kormány nem akar tudni a passzív rezisztenciáról és elhárítja magát a felelősséget, hogy ahhoz bármi köze lenne. A felszín alatt folyó, elkésredett guerilla-harc ez, amely ellen tehetetlennek bizonyultak a francia tankok és szuronyok s amely napról-napra véresebb virágokat terem. A franciák és belgák még nem látták be, hogy e rezisztencia ellen gyöngy fegyver az ő rezisztenciájuk. Az egyetlen reménység az angoloknál van, kik azonban még mindig nem szánták rá magukat az oldó lépésre. Baldwin ugyan optimisztikusan nyilatkozott a „Petit Parisien” szerkesztőjének és megcsillagolta azt a reményt, hogy sikerülni fog megteremteni a francia-angol egyetértést, de a meggyőződés és elhatározás ereje hiányzik a nyilatkozatból. Az egyetlen ember az angol kormányban, aki komoly tettekeszséggel akar belenyulni a darázs-fészekbe, Mack Kenna, de neki még minisztertanácsai között is erős küzdelmet kell megvívnia.

Mialatt Párisban, Brüsszelben és Londonban elamerikázzák a jóvátétel kérdését, Németország egyre mélyebbre süllyed nyomorúsága fertőjében. Az újabb márkazuhanás a gazdasági élet hihetetlen megrázkódtatásával járt s a dolgozó tömegek nem bírnak már lépést tartani a fantasztikus arányokat öltő drágasággal. A német városokban egymást követik a szélsőségekbe hajló kilengések s a kormány maholnap nem tud urrá lenni a növekvő zavarok. Sztrájkok, puccsok és összeesküvések riasztják

fel a dolgozó ország nyugalmát. Berlinben tegnap óta megszünt a közúti közlekedés s a többi közüzemekben is minden percben várják a sztrájk proklamálását. Lipcseben hét halottja van a munkásság és rendőrség harcának és majd minden ipari centrumban a levegőben lóg az elégedetlenség kirobbanása. Németországban maholnap dolgozó százazrek fognak harcba indulni a mindennapi kenyérért s ezalatt Brüsszelben, Párisban és Londonban rövidlátó diplomaták arról tárgyalnak, miképpen lehetne Németországot kapitulációra kényszeríteni. A kapituláció rövidesen megtörténik, de jaj Európának. Egész Európa kapitulációját jelenti ez.

Moszkva és London között ezen a héten élénk volt a jegyzékváltás. A szovjet választott az angol követelésekre és a politikai jóslatokkal ellentétben, Csicserin nemcsak hogy visszautasította az afganisztáni szovjetmegbizottak visszahívását, de kifogást emelt az ázsiai angol missziók szovjetellenes magatartása ellen. Angliában Csicserin jegyzékét kihívónak tartják és a jó terméskilátókkal hozzák összefüggésbe. Még nem tudni, mi lesz Curzon lord felelete, de valószínű, hogy megkezdődnek a közvetlen tárgyalások. Erre mutat Lloyd George legutóbbi cikke is, amely ismét zsemialis éles látással világítja meg a mai Oroszország helyzetét és ebből azt a következtetést vonja le, hogy Európának nem szabad megszakítani az összeköttetést a szovjettel. „Amikor a szovjet-kormányal szemben állást foglalunk, — mond a Lloyd George — sohasem szabad megfeledkeznünk róla, hogy nem az orosz kormányról, hanem az orosz népről van szó s hogy ebben a pillanatban a moszkvai bolsevisták alkotják az egyetlen hidat, amelyen keresztül a hatalmas orosz nemzethez eljuthatunk. Ameddig ez a tényleges helyzet, addig minden támadás, amelyet a szovjetkormány ellen intézünk, magát az országot és a népet sújtja.” Lloyd George meglepedésének ad kifejezést Curzon orosz politikája fölött. Bizni lehet benne, hogy a közvetlen tárgyalások csakugyan eredményesek lesznek. Anglia semmiesetre sem fogja feladni azokat a lehetőségeket, amelyeket ipara számára az újjáépítésre váró Oroszország kínál.

A magyar jóvátétel ügyében is meglepő fordulat állott be. Bethlen párisi utjának hatásként a jóvátételi bizottság csakugyan komolyan kezdett foglalkozni a magyar jóvátétel problémájával és elhatározta, hogy Magyarországnak most már csakugyan fizetnie kell. A magyar közvéleményt újabb rettenetes csalódás érte. Azok a hírek, amiket Bethlen Párisból és Londonból küldött haza, olyan optimisztikusak voltak, hogy mindenki biztosra vette a jóvátételi kérdés kedvező megoldását. Annál súlyosabb a csalódás mostan. A magyar nemzetgyűlésen széleskörű vita indult meg a kormány külpolitikájáról, amely fel fogja tárnai az ország előtt azokat a külföldön jólismert, de a magyar nép előtt gondosan eltitkolt okokat, amelyek a párisi kudarcot előidézték. Napfényre fog derülni a mai rendszer minden bűne és nem lehetetlen, hogy ez a kérdés súlyosan megrendíti Bethlen pozícióját. Ami végeredményben nem lesz nagy kár, csak kérdés, ki következik utána?

Kivel tárgyal a nemzeti párt?

Kétkulacos politikával vádolják Maniut. A nemzeti párt cáfolja a tárgyalásokat. Németországnak kárpótolnia kell az országot a germán-lejekért

Bukarest, június 8. Az Uj Kelet (tudósítójától.) A belpolitikai élet előterében ma a nemzeti párt fuzió tárgyalásai állanak. Jelentették annak idején, hogy a nemzeti és parasztpárt között megindult fuzió tárgyalások megszakadtak és hogy a parasztpárt június hó tizenötödikéig várja Maniut a parasztpárt ultimátumára adandó választát. A fővárosi sajtó összes pártorganumai a nemzeti párt tárgyalásaival foglalkoznak.

A sajtókampányt a kormány félhivatalosa, a „Viitorul” vezeti be. Cikkében azt állítja, hogy a nemzeti párt ugyanegy időpontban bizalmas tárgyalásokat folytat a parasztpárt és a néppárt végrehajtóbizottságával is. A nemzeti párt — írja a „Viitorul” — hazárdjátékokat játszik. Egyszerre két játékosnak adja le a lapokat és azt a játszmát érvényesíti majd, amelyiket megnyeri.

Averescuval tárgyal Maniu

A „Lupta” ma megjelent számában megcáfolja a „Viitorul” híret. Nem igaz az, — írja a lap — hogy Maniu kétfronton tárgyal egyszerre. Tény azonban az, hogy a parasztpárt és nemzeti párt között a tárgyalások megszakadtak és ezért Maniu új orientációkat keres. Maniu Averescu tábornokkal kezdett tárgyalásokat, hogy megvitassák a két párt esetleges együttműködésének a lehetőségét. Averescu tábornok kapott az alkalmon, mert a néppárt, különösen az Argetoianu-botrány kipattanása óta, súlyos válságokkal küzd és alig kerülhető el a párt bomlása. A nemzeti párttal való együttműködéstől pedig Averescu tábornok pártjának megszilárdulását várja.

Tekintettel arra, hogy a nemzeti párt és parasztpárt közötti egyezmény értelmében egyik párt sem tárgyalhat más politikai párttal, Maniu bejelentette a parasztpárt végrehajtóbizottságának Averescuval folytatott eszmecserejét azzal, hogy az eszmecsere nem vezetett eredményre.

A nemzeti párt cáfolja a néppárttal való tárgyalások híreit

A nemzeti párt frontváltoztatásáról szóló híreket egyedül az teszi valószínűvé, hogy a három érdekelt párt sajtója közül kettő, a nemzeti párt és a parasztpárt lapja, az „Epoca” és az „Aurora” merev hallgatásba burkolódnak. A harmadik érdekelt lap, az „Indreptarea” a néppárt hivatalosa, hosszabb cikkben számol be arról, hogy a nemzeti és a parasztpárt között megindult fuzió tárgyalások végleg meghiusultak.

Az „Indreptarea” a fuzió meghiusulásának Eddig elterjedt okait újabb kettővel egészíti ki szemint a parasztpárt kategórikusan ragaszkodott a nemzeti párt ugynevezett bojár tagjainak kizárásához. Ezek alatt a bojárok alatt a nemzeti párt regáti tagjai, a volt takisták értendők, akiknek az élén Cantacuzino áll. Különben is — írja a lap — sem Lupunak, sem Mihalachenak nem volna inyére a fuzió, mert meg akarják tartani a pártot eddigi izoláltságában.

A késő esti órákban egyébként a nemzeti párt végrehajtóbizottsága hivatalosan megcáfolja az Averescu-párttal folytatott tárgyalások híreit.

Lezárul a parlamenti ülés

A törvényhozótestületek asztalain az utolsó szavazásra váró törvényjavaslatok fekszenek. A most folyó szesszió alatt még három törvényjavaslat kerül szavazás alá. A kishitelek, a községi hitelek és a polgárjog elnyeréséről szóló. A parlament mai és holnapi ülésén ezeket a javaslatokat

is megszavazzák és így kezdetét veheti a parlament nyári szünete.

Tegnap még Bratianu visszavonulásáról voltak tele a fővárosi lapok hasábjai, ma már rezignáltan számol be az „Epoca” arról, hogy a hónapok óta várt kormányátalakítás elmarad. Az „Indreptarea” azonban még mindig fentartja a kormány belső ellentétéről beszámoló híreit és jelenti, hogy a miniszterelnök szombat délutánra megbeszélésre hívta össze a többség tagjait. Ez a megbeszélés volna hivatott leszerelni az elégedetlenkedő erdélyi liberálisok agitációját.

A likvidációs törvény és a germán lejek

A pénzügyminiszter az ellenséges vagyonok likvidálásáról szóló törvény alapján, amelyet a

parlament most szavazott meg, kényszeríteni akarja Németországot, hogy a megszállás idején kibocsátott ugynevezett Generala-bankjegyek százhuszonnégyezer aranylejnyi értékét Romániának visszatérítse.

Ugyanezel az értesüléssel egyidejűleg arról is jelentés érkezik, hogy a külföld hasonló erélyvel igyekszik biztosítani az ország külföldi tartozásait. A „Lupta” jelentése szerint ugyanis a pénzügyminiszter jelenleg az Olaszországban levő román kincstári bonok konszolidációjával foglalkozik, mivel az olasz hitelezők azzal fenyegetőznek, hogy az olaszországi kikötőkbe érkező román gőzösöket egyszerűen le fogják toglalni, ha bonkaikat azonnal ki nem fizetik.

Angolország, Judea és a zsidók

Irtá Artur Rundt

A „Neue Freie Presse” Palesztinába leküldött tudósítója írja ezt a cikket:

Jertzsám, április hónap. Az öreg Fontaine halhatatlan mondása, melyet az angolokról mondott, hogy mindig Krisztusról beszélnek, de Kanganra gondolnak, sohasem volt teljesen igaz. Az angolok valóban mindig — és pedig teljes becsületességgel, — egy kicsit Krisztust is gondolják.

Az 1917. év novemberi angol deklaráció, mely a palesztinai zsidó nemzeti otthon meg alapítását nyilatkoztatta ki, a legszebb mintaképe ennek a komplett Kangan-keresztényi paralélizmusnak.

Nem volt-e csudálatosan szép az Igéret földjét újra felépíteni hagyni, ennek az építésnek védnökévé lenni és ezzel egyúttal brit öfelsége koronáját egy új drágakövel ékíteni, olyan drágakövel, melyről egy magos angol politikus, a világtörténetet jóval megelőzve, megállapította, hogy rövidesen a korona legszebb drágagyöngye lesz? És ez a jó, csaknem vallásosan jött meg is egyúttal az egészséges realpolitikus előrelátásának is egy aktusa volt. Már 1917-ben úgy állott a számadás, hogy igen fontosá válhatik valamilyen biztos támaszpont a Szuzezi-csatorna oldalán, ha majd egyik napon szükségessé válik az egyiptomi pozíciót meglazítani. Egy zsidó állam, mely Angliával szemben örök hállára van kötelezve, egyúttal hatalmas hídöt is alkot majd a Mekkától—Mossulig terjedő nagy darab blokkban. Végül pedig ez a deklaráció egyúttal egy jóindulatú figyelmeztetés volt a szövetséges hatalmak határain túl, az összes zsidókhoz, bárhol is éltek azok. Azokhoz is szólott, akiknek nem volt kedvük a kivándorlásra, azonban a felépítés munkájában mégis szükség volt rájuk, mint-hogy Anglia nem pénzt, hanem csak a jámbor

engedélyt kívánta a maga részéről az államalapító üzembe investálni. És hogy ez teljesen tisztán jusson kifejezésre, lord Balfour a deklarációt nem „to the Jewish people” címére az utca és házszerű pontos megadásával, hanem a legbiztosabb zsidó címre küldötte, mely így szólt: Kedves lord Rotschild!

És most aztán Judea dolgozik.

Ennek a munkának nagyságát Európában gyakran tulbecsülik. Manapság csaknem hatszáz-ezer mohamedán és hetvenezer többnyire sziriai és arab keresztény mellett nyolcvanezernél alig-alig több zsidó él Palesztinában. Ebből a számból még le kell vonni a régi, a nyolcvanas években keletkezett kolóniákat, valamint a még mindig könyöradományokból élő chaluka közösségeket. Mint mozgató erő egyik sem jöhet számításba, sőt inkább akadályozóan hatnak.

De az ország többi zsidójának kerekszámában harminc százaléka munkásember. És ez a huszezer ember, az államalapítás gondolatának tulajdonképpen való reprezentánsai és hordozói, mint zárt egység, egész szellemi és erkölcsi habitusukban valami olyan szokatlan, olyan elképzelhetetlen lényeket mutatnak, hogy európai fülek hallatára alig lehet róluk beszélni anélkül, hogy álmódúzó és rajongók gyanújába ne keverednénk. Természetes, hogy ezekkel az emberekkel szemben csaknem sohasem áll valamely egyéni vallalkozó. Minden fontosabb szerződésben, vagy a szakszervezet lép fel mint szerződéskötő, vagy a Nemzeti Alap áll mint szabályozó tényező. És ami nemkevésbé fontos: ez a huszezer munkás nincsen valamely politikai párt szekere elé fogva, amely magát öncélnak tekintve csak sak-figurákat láthatna bennök. Foglalkozások szerint osztályozva gazdasági közösségben élnek, a kövucotban, harmincan esetleg

ötvenen, férfiak, nők és gyermekek együtt. Az egyén joga mindig erősen háttérbe van szorítva, a közösség érdeke előtt, a legerősebben a földműves csoportokban.

Itt állók Dagania kolónia egyik új házának lapos tetőzetén. Lábunk előtt a kolónia terület el kertjeivel, alig idősebb tizenöt évnél, de máris egy hatalmas park benyomását teszi, melyben buján nőnek a pálmafák, ciprusok és szentjánoskenyérfa. Jobbra tőlünk a gazdasági épületek nyílt négyszögben, középen a magas galambduc, köröskörül ültetvények, szántóföldek, tulnan a Genezáret tava és háttérben a Hermon örök hóval fedett csúcsai. Hosszu beszélgetés után azt kérdelem a kolónistától:

— De hát miért resteli kimondani a szót, hiszen önök között mindenki feladta az egyéni jogoknak utolsó maradékát is, önök még a fehérneműket és ruháikat is közös raktárból kapják. Talán attól fél, hogy megbotránkozást kell bennem, ha nyíltan kimondja; kommunisták vagyunk.

— Én nem tudom, hogy mik vagyunk, — felel a kolónista. — Én csak azt tudom, nem vagyunk doktrinerek. Hiszen mi egy program alapján rendeztük be életünket. Tizenöt évvel ezelőtt, amikor az országba érkeztünk, csak azért egyesültünk csoportba, mert így gazdaságosabb volt. Akkor még nem volt elég pénz és még ma sincsen arra, hogy minden egyesnek földet, vetőmagot és felszerelést adhassanak. De a moszkvai emberekkel semmi közösségünk. Mi ellene vagyunk minden erőszaknak. Amit ön itten lát, az az idők során sok sok változáson ment keresztül, amíg a mai állapotig értünk.

— De az önök fejlődésére Tolsztoj bizonyára nagy hatással...

— Természetesen Tolsztojt is ismerjük. Azonban aszkéták nem vagyunk. Mi a magunk módja szerint akarunk boldogok lenni és valóban mindinkább azokká is leszünk, mennél jobban fejlődik évről-évre a földünk. Régi bajtársaink közül sokan másképp határoztak és kiváltak a mi csoportunkból. Néhányan közülük most a nachalai kolóniában telepedtek meg. Volt már ottan?

— Voltam, tegnapelőtt. nachalai valami egészen más, mint Dagania. Ott minden egyes kisbirtokos külön munkálja a maga száz dumán földjét, csak a szükségletek bevásárlását és a termés eladását intézik közösen. A nachalai emberek a kisbirtokos berendezkedést tartják az ország jövőjébe betelepítési formájának.

— Mindent ki kell próbálni. Mi neheztelés nélkül kísérjük bajtársaink munkáját; továbbra is bajtársaink maradtak. A lakásaik elkészültek, mi voltunk azok, akik legjobb tehe-

Démonok és holtlelkek

(Legendák és mesék)

Két holtlélek beszél

Egyszer élt egy jámbor ember, jó és szelíd, de nagy volt az ő nyomorúsága. A szegény ember nyomorában siralmasan élt családjával együtt. Az esztendő nagy börtje közelgett, keserves kinnal megszerzett mindent, amire családjának szüksége volt és egyetlen csekély ércpénze maradt csupán. Ekkor egy szerencsétlen teremtés került eléje, sovány, rongyos ember, nem volt cipője, ki volt éhezve és segítségért könyörgött. A jámbor neki adta megmaradt pénzét. Amikor felesége megtudta ura jótékonyágát, szitkozódni kezdett, átkozódott, tombolt és a jámbor embernek nem volt többé békéje tőle. Így meggyötörve és megkínözva elment hazulról, a temetőbe menekült, ott végignyult atyja sírján és feloldódott az imádságban és a panaszban. Környöskörül a temető csendje honolt, a csendben. Csupán a siron végig nyult jámbor férfi halk nyöszörgése és feltörő sóhaja panaszolta keservét. De hirtelenül nyikordulás hangzott fel az egyik sír tövéből és siri suttogás ütötte meg a meggyötört ember fülét. Abba hagyta az imádkozást és a sírást és figyelni kezdett.

„Jer, barátom, — hangzott egy hang, — hagyd el sírodat! Szálljunk fel a mennyei szférákba, rejtőzzünk el az égi függönyök mögé, hogy meghallgassuk, milyen sors vár ebben az évben a halandókra!” „Barátom, — szólt a másik hang, — le vagyok zárva a gyékénykoporsóba és nem tudok

elszabadulni a sirtól. Menj, repülj, halld és mond el, amit hallottál.”

Az első szellem elszállott, hallgatózott és visszatért. „Barátom, mit hallottál az égi függöny mögött?” „Aki a második eső után fog vetni, annak gazdag aratása lesz ebben az évben. Ezt hallottam az égből.”

A jámbor ember felkelt a sírról, boldogan a hiradástól és a második eső után vetette be a földet. Mindenki másnak elpusztult a vetése, csak az övé volt bőséges. A következő évben a jámbor ember ismét elment a temetőbe, elnyult a siron és újból csendben hallgatózott.

„Jer barátom, — hangzott a hang — hagyd el sírodat! Szálljunk fel a mennyei szférákba, rejtőzzünk el az égi függönyök mögé, hogy kihallgassuk, milyen sors vár ebben az évben a halandókra.” „Barátom, — válaszolt a másik hang — mondtam már, lezárva tart a sír, nem tudok mozdulni. Menj, repülj, halld és mond el, amit hallottál.” És az első szellem elszállott, hallgatózott és visszatért. „Aki a második eső után vet, annak földjét elhamvasztja a tűz. Ezt hallottam az égből.”

A jámbor ember felkelt a sírról, boldogan a hiradástól és az első eső után vetette be földjét. Mindenki másnak elpusztult a vetése, csak az övé volt bőséges. Felesége módfelett csodálkozott szerencsén és kérdezősködött tőle a szerencse okáról. És a jámbor ember, aki nem tudott hazudni, mindent elmondott sorjában. Egyszer történt, hogy az asszony civakodott a meghalt és gyékényben eltemetett leány anyjával. És a békétlen szólott a sze-

gény anyához: „Jer, majd mutatok neked valamit, ami dicsőségedre válik, megmutatom neked leányodat a nádsírban.”

És a harmadik évben a jámbor ember ismét elment a temetőbe, elnyult a siron és újból csendben hallgatózott. „Jer, barátom, — hangzott a hang, — hagyd el sírodat! Szálljunk fel a mennyei szférákba, rejtőzzünk el az égi függönyök mögé, hogy kihallgassuk, milyen sors vár ebben az évben a halandókra.” „Hallgass barátom, — válaszolta a másik hang, — szavainkra figyelnek ott fenn az élők.” És csend támadt.

Vezeklés

Rabbi Elezár halotti ágya mellett zokogott vigasztalanul felesége és panaszkodott és sirt írt gondolta: „Ezzel a szent emberrel eddig boldogan élttem, de jaj én szerencsétlen, a jámbor ember földi maradványa immár a férgek martaléka lesz!” A halandó kitalálta az asszony gondolatait és mondta: „Feleségem! Halálom közeledik, testem azonban sértetlen és érintetlen marad. Csupán testem kis része, fülem lesz csupán a férgek martaléka, mert egyszer fülem hallatára szidalmaztak egy ártatlan embert és nekem meg kellett volna büntetnem a sértegetőt és nem tettem.”

Amikor meghalt Gus-Chalab községben temették el, nagyon messze az atyai sírtól, amely távoli Meronaj faluban volt. Meronaj lakóinak fájt, amiért a fiu sírja olyan távol esett az atyjától, nyugvásukat ijesztő álmok zavarták és látták rémálmejeleken Elezár atyját, haragosan és fenyegetően és panaszkodva nekik: „Ez az én fiam a jobb-

neinket és le
ajándékban l

Később

ablakos, fehér
egy Michelan
Itt laknak fe

éppen lent je

És ilye

telenek, nagy

Sokan

nak, sokan sz

az átalakulást

távol igazán

Lerázták mag

tulajdonságát,

laknak és fa

kövek és m

kiszáradt és

katonássorban

valami egésze

Talán más or

csarak és ni

letelepülés, k

az emberek a

kéje hajt, nem

csak közönség

eszmei lendít

elő csudákat t

Egyelőre

pontnak kevés

már sokkal tö

az emberanya

ni tudja, az il

hagyja, sőt ki

teljes élelméb

talán már egy

az ország mind

napok óta fina

four embereke

elsősébe mind

azonban az eur

a közép és kel

désével hívásg

Anglia eg

megvédett és t

a reményben,

ható többséget

leg Palesztináb

méltó munka, d

a hatalmas érde

ből nem lehet

A válság

egyre növekvő

dolog volt-e a

Judea, az igére

mindez nagyon

hatóban harsan

kangan!”

szemem volt és

lem?”

Mivel az é

kinját nem tudtá

hogy mindenképe

atya árnyékát. Ős

Chalab községbe

vetelték a szent e

kői azonban nem

és mivel a meron

elérni, Gus-Chalab

öket.

A meronaj

szándékukról és u

szent engesztelés

séges ünnep előtt

között: „Ellenfele

letei és áhitata fo

idő, fussunk a t

maradványt, mely

Néhány pillanat

nak indultak. Am

lám, két fénykigy

metőhöz vezető ut

égi üzenetnek vél

és így érkeztek

hely volt. Ott a

tak, megállottak

„Ki fogja megism

Az asszony azonba

mert emlékszem u

a kriptába és lám

neinket és legjobb fajtyukjainak költőtozásait ajándékban küldték nekik.

Később aztán megmutatta szobáját. Két-ablakos, fehérre meszelt tágas szoba. A falon egy Michelangeló és egy Dürer-kép másolata. Itt laknak férj, feleség és gyermek. A kicsi éppen lent játszik a kolónia gyermekkertjében.

És ilyenek mindannyian. Nagyon igénytelének, nagyon tehetségesek és boldogok.

Sokan közülük polgári házból származnak, sokan szellemi foglalkozást hagytak ott és az átalakulást mindannyian minden irodalomtól távol igazán és hiánytalanul hajtották végre. Lerázták magukról fajuk minden szerencsétlen tulajdonságát, két-három esztendeig sátrakban laktak és fáradságos harcot, küzdenek végig kövek és mocsarak ellen. És mire a mocsár kiszáradt és a kövek a szántóföldek szélein katonássorban fekszenek, addig mindannyian valami egészen mássá változnak: egy más nép. Talán más országban, melyben nincsenek mocsarak és nincsenek kövek, olcsóbb volna a letelepülés, könnyebb a munka, de akkor ezek az emberek akiket „Palesztina” varázsó ösztökeje hajt, nem mennének oda, akkor és oda csak közönséges kolónisták jönnének, minden eszmei lendítő erő nélkül, ami pedig itten élő csudákat teremt.

Egyelőre csak huszezen vannak. Támaszpontnak kevés, hídfelek kevés. Lehetnének már sokkal többen, mert a mai Európa ezt az emberanyagot ugylátszik könnyen nélkülözni tudja, az ilyen embereket nyugodtan menni hagyja, sőt kikergeti, kitesztitja őket, a szónak teljes érlelmében. Lehetnének már százezren is, talán már egy vagy kétmillióyan is, azonban az ország minden betelepítési akciója már hónapok óta financiális krízisben van. Lord Balfour embereket és pénzt kér. Kivánságának elsősorban minden nehézség nélkül teljesülhet, azonban az európai pénzre irányuló reménye, a közép és keleteurópai valuták elértéktelenedésével hiúságnak bizonyult.

Anglia egy határozottan szép gesztussal megvédett és támogatott egy kisebbséget abban a reményben, hogy hamarosan egy kormányozható többséget fog látni bennök. Az, ami jelenleg Palesztinában történik, hősies és bámulatreméltó munka, de olyan gyorsan, mint amennyire a hatalom érdeke megkívánna, privát eszközökből nem lehet egy államot felépíteni.

A válság komoly. Mert a lordok házában egyre növekvőben van a kételkedés, vajjon okos dolog volt-e a zsidókártyára ilyen tételt tenni. Judea, az ígért földje, az ország szent helyei, mindez nagyon szép dolog, azonban egyre hallhatóan harsan fel a csatakiáltás: „Kangarn-kangarn!”

szemem volt és ti tőrtek, hogy távol legyen tőlem?”

Mivel az éjjeli látomások és szemrehányások kinját nem tudták tovább elviselni, elhatározták, hogy mindenképen kiengesztelik a felháborodott atya árnyékát. Összegyülekeztek mindnyájan és Gus-Chalab községbe mentek és fenyegetően maguknak követelték a szent ember maradványát. Gus-Chalab lakói azonban nem akarták teljesíteni kivánságukat és mivel a meronajiak erőszakkal akarták céljukat elérni, Gus-Chalab népe botokat ragadott és elűzte őket.

A meronajiak azonban nem mondtak le szándékukról és új fortélyon törték a fejüket. A szent engesztelés napja közelgett és a nagy és fenéges ünnep előtti napon így mondták egymás között: „Ellenfeleinket most a nagy nap előkészületei és áhitata foglalja le. Ez a legalkalmasabb idő, fussunk a temetőbe és ragadjuk el a szent maradványt, melyet jogtalanul vitatnak el tőlünk.” Néhány pillanat múlva együtt voltak mind és utnak indultak. Amikor az ut egy részét megjárták, két fénykigyó kuszott előttük, éppen a temetőhöz vezető uton. Örültek ennek a jelenségnek, égi üzenetnek vélték. Követték a csudálatos fényt és így érkeztek egy kriptához, amelyben több sírhely volt. Ott a fénykigyók mozdulatlanok maradtak, megállottak ők is, tanácstalanul és mondták: „Ki fogja megismerni a szentet e halottak között?” Az asszony azonban így kiáltott fel: „Megismerem, mert emlékszem utolsó jóslatára.” Bátoran bement a kriptába és lám, ott volt férjének sérteleten te-

Sámuel kormányzó angolországi zsidó és egyúttal Cion-hívő, a második Vilmos által épített palotában az Olajfák hegyén lakik, ő is csalódottnak érzi magát. Ő is azt hitte, hogy gyorsabb tempóban tudja prezentálni királynak a hídöt és a népének a közjogilag biztosított nemzeti otthont. Megmutatja nekem a

Barátkánál összeütközött két vonat

Egy fékező meghalt. A katasztrófát hibás váltóállítás okozta

(Kolozsvár, június 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma hajnalban a kolozsvári CFR. üzletvezetőséggel közölte a barátokai állomásfőnökség, hogy az állomás bejáratának két szembejövő tehervonat nekiszaladt egymásnak. Egy katonai s egy polgári fékező életét vesztette.

A szerencsétlenség hírére a számosztály helyettes főnöke I. Dumitriu, valamint a vonatási és a pályafelügyelőségi osztály delegátusai három orvos kíséretében segélyvonaton indult a kolozsvár—nagyvárad vonalon történt katasztrófa színhelyére. Jádvolgyon találkoztak a nagyvárad felé haladó személyvonattal, amelyet letiltottak, Telegdről pedig a gyorsvonatot nem engedték tovább, mert a pálya úgy megrongálódott, hogy veszélyes lett volna vonatot indítani.

Hajnali öt óra után érkezett a segélyvonat Barátkára. Az előzőleg és Xantopol vizsgálóbíró által megejtett vizsgálat kiderítette, hogy az összeütközés hajnali három órakor történt az állomás bejáratánál. Nagyvárad felől egy tehervonat akart befutni az ott szerepelt Olympia-cirkusz felszerelésével és személyzetével. A cirkusznak már Nagyváradon is kellemetlensége volt, mert egy este az erkelényen elhelyezett orchester leszakadt és egy zenész meghalt. Most szerencsésen kerültek ki az összeütközésből, amely úgy történt, hogy amikor vonatjuk befutott, egy másik vonatot indítottak a szomszédos vágányon. A váltóór azonban, még ki nem derített okból, nem állította vissza a váltót és az egy sínparra került vonatok egymásba szaladtak. Fékezésről szó sem lehetett a kis távolság miatt. Az összeütközés erejétől két kocsi kifordult a sínkről és pozdorjává tört, három vagon súlyosan megrongálódott. A sinekről kiugrott kocsik két fékezője szörnyethalt, a mozdonyvezetők csak kisebb sérüléseket szenvedtek.

A szerencsétlenség miatt a gyorsvonat két órai késéssel robotott be Kolozsvárra. Eleinte nyolc naltórról és huszonöt sebesültről beszéltek. Dr. Tiberian Sándor azonban, a kolozsvári üzletvezetőség balesetosztályának főorvosa, megnyugtató nyilatkozatot adott az Uj Kelet

házát, a kertet, melyről a Holt-tengerre nyílik kilátás. Nagyon elővigyázatos, inkább csak az arabokról beszélünk és csak keveset a zsidó államról, az ország kifogástalan közbiztonságáról és az arab vezetők békés jelleméről.

A krízis komoly és a remény így hangzik: zsidók, pénzt az ország felépítésére!

munkatársának. Szerinte csak egy fékező halt meg, a másik csak megsebesült, de oly nagymértékben, hogy életbenmaradásához alig van remény.

Nagyvárad tudósítónk jelentése szerint az összeütközésnél a cirkuszvonat három kocsija is pozdorjává zuzódott. A vagonban szállított állatseregletből két szelidített oroszlan és három farkas kiszabadult. Az állatok most a környéken barangolnak és félemben tartják a lakosságot. Kiszabadulásukat a szerencsétlenség által keletkezett pánikban nem vették észre, csak amikor a romokat eltakarították és a megrongált pályát is rendbehozták, indultak el a vadállatok keresésére. A kútatásnak eddig azonban nem lett eredménye, bár az elszabadult vadak kézrekerítésére minden előkészületet megtettek.

Szakvizsgára kötelezik a CFR. vonatszémélyzetét

A vezérigazgatóság rendeletei balesetek megakadályozására

(Kolozsvár, június 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) Most érkezett meg a CFR. vezérigazgatóságának lapja a kolozsvári üzletvezetőséghöz. A hivatalos lap legnagyobb részét a különböző vasuti szerencsétlenségek miatt felelősségre vont személyzet büntetéseit tartalmazza. Azonkívül a lapban több rendelet van, amelyek a balesetek megelőzésére és azok számának csökkentésére irányulnak.

A rendelet megállapítja, hogy az utóbbi időben a vasuti szerencsétlenségek, összeütközések ismét elszaporodtak. Ezeknek okát a megejtett vizsgálat főleg abban találja, hogy a vonatokat nem az idevágó vasuti szabályok szerint állítják össze, a fékezőnek nincs kellő szakképzettsége s ezért a vonat indításakor a kocsik a megengedettnél hevesebben rándulnak meg. Sokszor okozott bajt az is, hogy az indítási jelek ellentmondottak egymásnak, máskor pedig a vontatókészülékek hibás kezelése miatt történt baleset.

A tarthatatlanná vált állapotok enyhítésére a vezérigazgatóság elrendeli, a fékezők kioktatására szabad tanfolyamokat kell nyitni, melynek lehallgatása után vizsgát kell tenniük. Különösen

teme, arcán csaknem az élet színével. Tisztelettel közeledett feléje és ekkor látta, hogy a szent fülét féreg rágja. El akarta távolítani onnan, de egy hang megszólalt és kiáltotta: „Hagyd, hogy a hívő bűnét vezekelje!” A jámbor ember holttemét atyja melé helyezték és ettől kezdve az atya békében hagyta a meronajiakat.

Ásmodáj és a királyleány

Simeon ben Joháj Jeruzsálemből elküldötték Rómába a császárhoz. A hajón álmában megjelent Ásmodáj, a démonok királya és szólott hozzá: „Mit tegyek érted?” Simeon megkérdezte: „Ki vagy te?” A démonherceg válaszolta:

„Ásmodeus vagyok, az Ur küldött, hogy általa csodát tegyél.” Ekkor Simeon így kiáltott fel: „Világ Ura! Hágárhoz, Sára szolgálójához angyalt küldtél és hozzám az ördögök hercegét bocsátod!” Ásmodáj válaszolta: „A csoda bárholnan jöhet. Én, vagy angyal segít rajtad — egyremegy”. És beszélt tovább: „Belébujok a király leányába, beteggé teszem és kiáltozni fogom belőle: Simeon! Simeon! Akkor jösz te és kérni fognak, beszélj rá, hogy hagyjam el a házat. Én azonban mondani fogom: Nem megyek addig, míg Simeon Joháj fia kivánsága nem teljesül.”

És Ásmodáj elment a kastélyba és úgy cselekedett, miként Simeonnak ígérte. A király leánya éppen telkelt, amikor Ásmodáj belement a testébe. Kezdte művét és mindent felborított a házban és kiáltozta: „Simeon! Simeon, Joháj fia!” Néhány nap múlva megérkezett a hajó, amelyen Simeon utazott

és ezt jelentették a királynak. A király magához hívatta és szólott hozzá. „Mi a kivánságod?” Simeon válaszolta: „A zsidók Jeruzsálemből ajándékot küldenek neked.” A király válaszolta: „Nem fogadok el tőled semmit és nem is akarok egyebet, üzd ki a démont leányomból, mert kivüle nincs senkim, aki utánam kormányozzon.”

Simeon ekkor a királyleányhoz ment és kiáltotta: „Ásmodeus, hagyd el a szüz testét!” Ásmodáj válaszolta: „Nem mozdulok innen addig, míg kivánságodat nem teljesítik.” És ezt mondta többször. Ekkor a király magához hívatta a véneket, az előkelőségeket és az udvari embereket és mondta: „Mit tegyek a leánnyal, akit megszállott a démon? A törvényt már kiadtuk és a zsidóknak tilos fiaikat körülmétni, a szombatot teljesíteni és a tisztálkodás parancsait teljesíteni, ám birodalmunk alaptörvénye, hogy rendeletet visszavonni nem szabad és azt a királyt, aki cselekszi megfosztják trónjától.” A tanácsadók egyike ekkor felállott és szólott: „Uram és királyom, hallgass meg engem!” És a szigorú zsidótörvényekre ugyanazt mondta, amit Ruben, Astrobolus fia mondott. A király meghallgatta és az egyik parancsot a másik után vonta vissza. Majd Simeonhoz fordult és szólott: „Teljesíttem kivánságodat, most parancsold meg a démonnak, hogy hagyja el leányomat!” Simeon így tett és Ásmodáj elhagyta a király leányát. A király megajándékozta Simeont és levelet adott véle Jeruzsálem kormányzójához. Simeon boldogan és megelégedetten tért vissza a szent városba. A szigorú rendeletek már nem voltak érvényben.

vonatkozik ez az újonnan felvett személyzetre, melyet csak a szigorúan lefolytatott vizsga után lehet a CFR. státusába véglegesen felvenni. Próbaszerelvényeken fogják levizsgáztatni a gépészeket, mozdonyvezetőket és a kocsiakcsolókát is.

E rendelkezések által gondolja a bukaresti vezérigazgatóság megakadályozni azt is, hogy a vasúti kocsianyag tönkremenjen. Az idevonatkozó rendeletek közül legfontosabb, amely előírja, hogy a sérült kocsikat gyorsan és szigorúan meg kell vizsgálni. Eddig ez a munka oly lassan haladt, hogy a teherforgalmat is súlyosan hátráltatta. A sérült kocsikat ugyanis napokig visszatartották és így megtörtént, hogy a szállitmányok csak óriási késéssel érkeztek rendeltetési helyükre. Ennek kárát látta maga a CFR. is, mert a petrozsényi szénbányákból egyes üzletvezetőségek jelentékenyen kisebb tételű fűtőanyagot kaptak csak naponta a rendes kvantum helyett és emiatt sok tervbevetett vonatot nem tudtak még ma sem forgalomba helyezni. A vezérigazgatóság emiatt elrendeli, hogy fűtőanyagokat, szállító szerelvényeket csak abban az esetben lehet visszatartani, ha a megromlott kocsikat semmi körülmények között sem lehet tovább indítani. Ennek eldöntésére a megromlódt kocsit sürgősen meg kell vizsgálni s lekapcsolatásáról táviratilag kell értesíteni a vezérigazgatóságot.

A rendelet felhívja az állomásfőnökök figyelmét arra, hogy különösen az AV Hungária-kocsik szénvédnek gyakran keréktörést, mert gyenge vagonokat adnak Magyarországból. Az ilyen esetek a kocsi napi bérösszegének felszaporodását vonják maguk után. Ennek elkerülésére a határállomásokon minden bejövő magyar kocsit alaposan meg kell vizsgálni s a meg nem felelő kocsikat vissza kell utasítani.

Akit a szerelem visz a bünbe

Tárgyalás a kolozsvári táblán

(Kolozsvár, június 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) Szuronyos, mogorva fegyházor mellett, riadtszemű, intelligens arcu fiatalember áll a kolozsvári tábla feketetaiáros tanácsstagjai előtt. A dévai törvényszék félévvel ezelőtt öt évi fegyházbüntetéssel sújtotta. Felebbevétele folytán a kolozsvári táblához került az ügy, a vádlottat dr. Rozvány Jenő ügyvéd védi. Az eset előzményei a következők:

Popovici István két évvel ezelőtt még rendőrtiszt volt Lupényben. 1922-ben munkásbiztosító pénztári tisztviselő lett. Ekkor ismerkedett össze O. asszonnyal. Az ismeretségéből csakhamar barátság, majd benső meghitt viszony fejlődött. A fiatal tisztviselő sűrűn látogatott el O.-ék házába és csakhamar mindennapos vendég lett ott. Egy napon a házbéliek megdöbbenve érték tetten vendégüket, amikor éppen a család pénzes kazettáját törte fel és annak tartalmát, hetvenezer lejt győmszölte a zsebébe.

A család feljelentésére az ügyészség elrendelte Popovici letartóztatását, akit átvittek a dévai ügyészség fogházába.

Popovici a tárgyaláson azzal védekezett, hogy a lopásra O. asszony bízta fel, akivel elhatározták, hogy megszöknék és családot alapítanak. Tagadta, hogy a kazettát feltörte, mert annak kulcsát megkapta az asszonytól. Különben is azt hitte, hogy a pénz az asszony tulajdona. A törvényszék nem adott helyet Popovici védekezésének és nem hallgatta ki tanúként O. asszonyt. A vádlottat betöréssel lopásban mondotta ki bűnösnek és ezért öt évi fegyházbüntetéssel sújtotta.

A kolozsvári tábla mai ülésén dr. Rozvány Jenő a vádlott védője azzal érvelt, hogy a vádlottra nem bizonyult rá a betöréssel lopás büntetése. Hivatkozott a vádlott fiatalságára, büntetlen előéletére és arra a körülményre, hogy a vádlott a büntetés elkövetésének időpontjában ittas volt. Az ügyész replikája után a tanács megváltoztatta a törvényszék minősítését. Popovicit lopás vétségében mondotta ki bűnösnek, büntetését pedig egy évi és hat havi börtönre szállította le. Az ítélet jogerős.

Komolytalannak és elégtelennek tartják az új német javaslatot

A szövetségeseknek elsőbbségi jelzőjoguk van a német birodalom egész vagyonára. Jegyzékváltás a szövetséges kormányok között a választásról

(Páris, június 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) Hivatalos körökben a német jegyzéket elfogadhatatlannak, elégtelennek és komolytalannak kvalifikálják. Azt a német javaslatot, hogy nemzetközi bizottság állapítsa meg Németország fizetőképességét, a versaillesi békeszerződésbe ütközőnek tekintik, amely a jóvátételi bizottságot bízta meg a német anyagi erőforrások ellenőrzésével. A békeszerződés 248. szakasza értelmében a szövetségeseknek a német birodalom összes vagyonára elsőbbségi jelzőjoguk van.

Ha a mostani német jegyzékben foglalt garanciákat elfogadnák, akkor a szövetségesek kevesebb garanciával rendelkeznének, mint ma a békeszerződés alapján. A jegyzék nem akar tudni a ruhrvidéki passzív rezisztenciáról, holott a brüsszeli konferencia ép most határozta el, hogy semmiféle javaslatot nem fogad el, míg az ellenállást be nem szüntetik. A szövetséges kormányok között jegyzékváltás folyik és amennyiben megegyezésre jutnak a

passzív rezisztencia megszüntetése elvének elfogadása körül, akkor közös jegyzékben fognak válaszolni a németeknek.

A „Le Temps” Brüsszelbe kiküldött tudósítója utólag érdekes részleteket közöl Poincaré kihallgatásáról a belga királynál. A tudósítás szerint Albert király felvetette a kérdést Poincarénak, miért nem vesz részt Anglia a jóvátételi ügy megoldásában. A francia miniszterelnök biztosította Albert királyt, hogy ő is szívesen látná, ha Anglia közreműködne és

ha a szövetségesek erősebben összetartanak.

Egyben azonban megmagyarázta a királynak azokat a körülményeket, amelyek folytán Franciaország és Belgium külön akcióra kényszerült. A kihallgatás végén Poincaré tájékoztatta Albert királyt azokról a módszerekről, amelyekkel Németországot az új jóvátételi ajánlat valószínű visszautasítása után kapitulációra fogják bírni.

Kiadásokra 2.263 lej, egyenleg 3.646 lej. Összesen 14.793 lej. Cluj, 1923. június elsején. Mózes Elek jegyző, Izrael Fülöp Chebra Kadisa gondnok, Neumann Mórné bizottsági elnök.

ZSIDÓ KÖZÉLET

Felvételi hirdetmény a cluji zsidó internátusba

A cluji zsidó internátus f. évi szeptember hó 1-ével megnyílik. Az internátusban a tanulók elsődrendű szakerők felügyelete mellett a modern pedagógia alapelvei szerint erkölcsi, szellemi és fizikai kitógástalan nevelésben részesülnek és gondoskodás történik arról, hogy az ellátás a legszigorubb vallási követelménynek megfeleljen. A fiuinternátusba egyelőre 60 növendéket vehetünk fel és pedig elsősorban olyanokat, akik a helybeli tanintézetek valamelyikének tanulói. Felvételre kizárólag azok tarthatnak igényt, kik az Internátus-alap építőbizottsága által kibocsájtott és 10 éven belül évi részletekben visszafizetendő egyenként 500 lej névértékű kölcsön címletekből legalább 20 darabot saját számukra átvesznek, vagy ismerőseik körében értékesítsenek. A felvételt folyó hó 20-ig bezárólag eszközöljük.

Az érdekelteket nyomtatékkal felhívjuk a fenti határidő legpontosabb betartására, hogy egyrészt a jelentkezőknek a helybeli középiskolákban idejekorán helyett biztosíthassunk, másrészt mert az internátusban egyelőre nagyobb számban felvétel nem eszközölhető.

Mindennemű felvilágosítást ad Fondul Internatului Evreesc igazgatósága, Cluj, Calea Regele Ferdinand 48.

Cluj, 1923. június 5-én.

A Zsidó Internátus Építőbizottsága

Dr. Fürst Oszkár s.k. titkár Dr. Spitzer József s.k. elnök

Meghívó. A cluj-kolozsvári izraelita hitközség június 10-én, vasárnap délelőtt fél tíz órakor a hitközség Calea Regele Ferdinand 52. szám alatt lévő kis imatermében nagygyűlést tart, melyre a hitközség szavazásra jogosult tagjait meghívja.

Kimutatás az ort. Chebra Kadisa (Jehudit vezetése alatt álló) kórház élelmező bizottságának 1923. évi május havi működéséről. Május havában kiosztott ebédék száma 896 adag, május havában kiosztott tejmenyiség 216 liter, május havában kiosztott bormennyiség 26 liter. Bevételek: betegek hozzájárulásából 925 lej, tagdíjakból 10.900 lej, ebédmegváltásokból 947 lej, adományokból 405 lej, templomi adományokból 916 lej, perselyből 700 lej. Összesen 14.793 lej. Kiadások: ételhordásért 4.176 lej, igazgatási költségért 2.100 lej, jutalékok 1.260 lej, segélyekre 485 lej, tejsre 180 lej, konyhai kiadásokra 683 lej, egyéb

FIZESSEN ELŐ A KADIMA KÖNYVTÁRRA!

ELSŐ SZOROZAT

1. Sokolov: Uj zsidó. — Max Nordau: Az asszimiláció tragédiája. Ára füzve 15.—, kötve 25.—
 - 2-3. S. Alejchem: Leégett nemek (és egyéb vidám történetek). Füzve 20.—, kötve 30.—
 - 4-5. Kabbalisták és csodatevők. (Legendák jámbor emberekről). Füzve 24.—, kötve 40.—
- Összesen füzve 59.—, kötve 95.—
Előfizetésben az I. sorozat füzve 45.—, kötve 75.—

Portó és csomagolás 7 lei

UJ KELET KÖNYVOSZTÁLYA CLUJ.
Strada Baron L. Pop 10.

Mégsehol és soha

nem voltak kaphatók készen olyan kitűnő

öltönyök, felöltők, fiuruhák,

mint most

KATZ és MENDEL

cégnél Cluj, Fötér 10. szám.

Szövetek nagy választékban.

Hamar! Lábbelit babylonorné! Minden cipész tudja!

Eredeti gyári árak!

Eredeti gyári árak!

„HELIOS“

kötött-szövött árugyár lerakata
Cluj, Piața Unirii (Fötér)

7.

Óriási választék kötött és szövött árukban, hárisonyak és keztyűkben!

Rothmann Márton szabókellékek és Cluj, str. Matia (v. Mátyás kir.-ulea) 2. sz. rövidáru raktára. Eladás nagyban és kicsinyben. Vidéki megrendeléseket postáseszközök

Jó, csak roltam, ONE angol király sikon az aggo áll gótikus iv keny ablakaiva államkincstár megér testvére irom, kilencszá

Számomr ez a bankó, h az én tulajdon ez sem nem ő meg tehát, h nyugati valuta

— Ugy közgazdasági f zuhan és kegy gazdasági katas

Kipróbált veszek egy f piacra dobhatja el előlük. Ha o

Két napig megvegyem-e a győződéssel, se fog. Makacsul k effektive akarta megtudtam, mié üzletrol.

Bementem

— Valutá szentes fiatal

fiatal szemüvege — Nála k dotta — de ne vagy átutalni.

— Nem k náról van szó veszek, angol fo

Begombolt kendőjét. Láttam előtte. Homloká bizvást azon gon ember, vajjon jába.

A feketeha fiatal leányoktól rek között megér a font közben e tam — az üzlet Előadom, n — Jaj kéi intézi.

A szomszéd jutok. Fölveszi a hangosan, hogy h jon széjjel hirt szemei alatt guny fontot!

— Személy Nézi, nézde ennél?

— Fogadja nézek én ki szé veszek valutát. M meg az ötszáz lej

Megnézte, k ez a része és meg somat. Azután de zott, kivezetett a egy másikba, uta ki, szerénységem örökítve a bank munka után végre

— Tessék Vártam, állt a terem hátsó söt üres nádfonatu pa tomról álmodtam.

már el ezt az oros hábornokodjon. I angol-orosz viszony vitám volt vele; mert valaki a váll a sor, nem választ

— Kisasszon a valutát?

— Effektív

Fontot vásároltam

Jó, csak mosolyogjanak! Igenis, fontot vásároltam, ONE POUND van az egyik oldalán, az angol király képével, hiteles visznyomással, a másikon az angol parlament, ahogy a Temze partján áll gótikus íveivel, szögletes tornyaival, nagy, keskeny ablakaival. Ott van rajta, kérem szépen, az államkincstár titkárájának olvashatatlan aláírása és megér testvérek között most e percben, amikor ezt írom, kilencszáztíz lejben.

Számomra persze nevezetes a dologban, hogy ez a bankó, hogy kurialisan fejzem ki magam, az én tulajdonomat képezi. Önök számára azonban ez sem nem öröm, sem nem érdekesség, engedjék meg tehát, hogy elmondjam, mint jutottam e nyugati valuta birtokába, okulásul természetesen.

— Ugy történt, hogy foglalkozván különböző közgazdasági ügyekkel, megtudtam, hogy a márka zuhan és kegyetlenül rántja az örvénybe, sőt a gazdasági katasztrófába a többi nyugati értékeket.

Kipróbálom a szerencsém, gondoltam és veszek egy fontot. Nekem a Banca Nationala piacra dobhatja a külföldi valutákat, én nem futok el előlük. Ha dobja, én felveszem.

Két napig tárgyaltam Mikes fővezérrel, megvegyem-e a fontot. Ne vegye, mondta sok meggyőződéssel, semmiesetre se vegye, a font csuszni fog. Makacsul követeltem a fontot, nem átutalásra, effektíve akartam. Végre eljött a vétel napja és megtudtam, miért beszélt le a jó Mikes erről a jó üzletről.

Bementem a bankba.

— Valutát vásárolnék — szóltam egy rokon-szenves fiatal tisztviselőhöz — aki átutalt egy fiatal szemüveges hölgynek.

— Nála kell bejelenteni a valutát — mondotta — de ne fenhangon tessék a kurzust kérni, vagy átutalni.

— Nem holmi márkáról vagy magyar koronáról van szó — feleltem — stramm valutát veszek, angol fontot.

Begombolta a kabátját, rendezgette a nyakendőjét. Láttam, e pillanatokban nagyot nőtem előtte. Homlokán egy kis csodálkozás vonult el, bizvást azon gondolkodott, ez a szerény külsejű ember, vajjon hogy mint jut a fontok szférájába.

A feketehaju bájos leány mosolygott; ezt fiatal leányoktól régóta nem tapasztaltam. Testvérek között megért ez a mosoly negyven lejt. Ha a font közben ennyivel visszacsuszik — gondoltam — az üzlet még mindig jó.

Előadom, mi járban vagyok.

— Jaj kérem, ezt a szomszéd kisasszony intézi.

A szomszéd kisasszonynál végül fix ponthoz jutok. Fölveszi a rendelést. Egy fontot, ismétli hangosan, hogy hallják a többi asztalnál és oszlon széjjel hirtelen támad nimbuszom. Fekete szemei alatt gunyos vénás szökken át. Egyetlen fontot!

— Személyazonosságát kérek.

Nézi, nézdegéli, kifogásolja, más nincs? Jobb ennél?

— Fogadja el, kedves kisasszony — nem nézek én ki szélhámosnak és nem adok, hanem veszek valutát. Mi huncuntság lehet ebben: nézze meg az ötszáz lejest, ugy-e valódi?

Megnézte, bár nem rá tartozott a dolognak ez a része és megkegyelmezett. Elfogadta igazoláson. Azután deklarációt íratott alá, belajstromozott, kivezetett az egyik könyvből és bevezetett egy másikba, utalványokat és blankettákat töltött ki, szerénységem legalább husz helyen van megörökítve a bank könyveiben. Hosszu, fáradságos munka után végre kijelentette:

— Tessék várni.

Vártam, állva vártam egy óra hozat. Aztán a terem hátsó sötét részében megpillantottam egy úres nádfonatu padot. Ráestem és elaludtam. Fontomról álmodtam. Beszélgettem Curzonnal, intézze már el ezt az orosz-angol kérdést, a fenébe, ne háboruskodjon. Inkább állítsa vissza a jó régi angol-orosz viszonyt, had emelkedjen a font. Hosszu vitám volt vele; ugylátszik, beszéltem álomban, mert valaki a vállamra ütött és bár rajtam lévő a sor, nem válaszolhattam lord Curzonnak.

— Kisasszony, drága kisasszony, megkapom a valutát?

— Effektíve még várni kell.

Már csak egy félórát várok. Hatalmas könyvet nyomtak a kezembe. Ezzel a pénztárhoz mentem, ahol olyan hivatalos komolysággal kezeltek ügyemet, mintha a Bank of England aranykészletét akartam volna átvenni. A könyvbe újra beiktatták összes származási adataimat és végül kiadták a fontot.

Megtudtam, hogy közben a font hetven lejjel znhant. Beszámítottam volna a negyven lejt értékét.

Megakarják szakítani a lausannei konferenciát

A Kelet békeje felborulással fenyeget. Venizelosz különbökét köt a törökökkel

(Lausanne, június 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kincstári bonok kérdésében Franciaország és Törökország között keletkezett konfliktus a görög-török egyezményt is felborulással fenyegeti. Venizelosz látva a helyzetet, csütörtökön kérte a francia delegációt, hogy a török-francia konfliktus ellenére hozza tétő alá a görög-török egyezményt. A konferencia delegátusai körében nagy izgalom uralkodik. A konferencia újabb megszakításának lehetőségéről beszélnek. Az angol és az olasz delegá-

moslyt, de ahogy bucsut köszöntöttem a csinos leánynak, majd hogy rám fintorított.

— Mondtam, hogy ne vegyen fontot — szólt Mikes Mihály az ajtóban — ugy-e megmondtam?

— Igaza volt, feleltem, de nem a font ára miatt. Ezt Curzon valahogy majd csak eligazítja.

Az ember itt tapasztalja: a valuta szeszélyét könnyebben ki lehet birni, mint a hivatali korrektséget. Ennyit okolásul a fontvásárlóknak. (sz. i.)

A Taraud testvérek Máramarosban

Aberdamm Simon galicial származású párisi újságíró kalauzolta őket. Két antiszemita újságíró műhelytitkaiból

(Kolozsvár, június 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Egy budapesti lap nyomán az Uj Kelet közölte Molnár Jenő cikkét, melyben a kiváló író érdekes reminiscenciákat mondott el a Taraud testvérekről, akiknek irodalmi botránya a párisi irodalmi körökben kinos megütközést keltett. A Taraud testvérek azon a címen, hogy a galicial zsidó milióból kivánják egyik regényük anyagát meríteni, beutazták a Máramaros és környéke zsidó falvait, ahol a zsidó szokásokat és embereket tüzetesen tanulmányozták. E tanulmányt folyamán elkerültek Budapestre is, ahol Molnár Jenő és Ujvári Péter segítségét kérték, mint olyan embereket, akik a magyarországi zsidó életet közvetlen tapasztalásból ismerik. Az egyik Taraud ekkor követte el azt a hallatlan inkorrektiséget, hogy magyar nyelvtudását letagadta és így akart Molnár Jenőtől esetleg veszedelmessé válható diszkréciókat megtudni. Ehhez az ügyhöz szól hozzá máramaroszigeti egyik olvasónk, akit a Taraud-testvérek szintén felkerestek. A hozzánk érkezett levél a következőképpen hangzik:

A Taraud testvérek egyike 1918 őszén Keletgaliciából tanulmányútra hazaindulva egy városkabeli fiatalember kíséretében Szigetre is betért. Engem ért a kétes szerencse, hogy a máramarosi zsidó viszonyokat ismeressem vele. A kísérője, rokonom és fiatakori barátom, engem talált kompetesnek a kellő információk megadására.

Ezt a kísérő urat Aberdamm Simonnak hívják, előkelő galicial családból származik, de Máramarosban született. Jogi tanulmányainak elvégzése után Párisba ment, ahol mint francia újságíró az egyik előkelő párisi napilap szerkesztőségében dolgozik. Párisban ismerkedett meg a Taraud testvérekkel és mint a keleti zsidók alapos ismerője, szívesen vállalkozott rá, hogy az anyag összegyűjtésében segítségükre legyen. Valószínűleg nem ismerte eléggé kollégáit és főleg Taraud Jeromét, aki bár zsidó-barátnak mutatkozott, klerikalizmusát még sem tudta elrejtteni. En legalább beszélgetéseink során erősen kiéreztem antiszemita jellemvonásait.

Ami azonban a Molnár Jenő ur által fel-említett inkorrektiséget illeti, erős a gyanu, hogy nem az egyik Taraud, hanem a már említett barátom volt az, aki Taraud Jean személyében Pesten járt, mert a Molnár Jenő általeirt személy nagyon hasonlít Aberdamra, aki eredetileg magyar anyanyelvű volt (a pesti egyetemen végezte a jogot) és szerencsétlenségére inkognitóját nem tudta teljesen megőrizni.

Ami az én személyes érintkezésemet illeti Taraud ural: Taraud állandóan olyan nagy szeretettel és megértéssel beszélt a keleti zsidóságnál tapasztalt ősi kulturáról, hogy nem csoda,

ha a gyanutlan embereket teljesen meg tudta téveszteni titkos antiszemita céljairól. Egyébként az első pillanattól kezdve azt a benyomást tette rám, hogy sovén nacionalista, mert a német népről állandóan nagy ellenszenvvel és gyűlölködéssel beszélt. Az atheizmus elterjedéséért kizáróan a német klasszikusokat okolta. Ugylátszik, hogy Voltaireről egészen megledkezett, vagy talán őt is a német klasszikusok közé sorolta?

Mikor bevezettem apám házába, láthatóan meglepődött a ház tiszta és szép berendezésén. Ugylátszik zsidó háztól nem igen várt el ilyesmit. Meg is kérdezte, hogy honnan került ide a francia kultúra, minthogy azt természetesen tartotta, hogy minden, ami kultúra és tisztasság, az csak francia eredetű lehet. Kérésére órákon keresztül beszéltem neki a legkülömbözőbb zsidó dolgokról, amit ő szóról szóra lejegyzett. Csak az én beszélgetésemmel két vaskos füzetet töltött meg.

Most természetesen csak kinosan érinthet az, hogy jóhiszeműen adott adataimat ilyen érdemtelen emberre bízom, aki információimat meghamisítva, egy antiszemita tendenciájú regény megírásához használta fel. Különösen a derék Aberdamot sajnálom, akit jó zsidónak ismerek és aki aligha fog a jövőben arra vállalkozni, hogy Taraudékát a zsidók között megegyezően kalauzolja. 1923. június 8 Tisztelettel Fuchs Ede.

* A hölgyek jelszava: Brázay Najád arc-krémét és poudert használjunk, mert ez a legjobb és mindenütt kapható.

MEGJELENT

Giskalay János verseskönyve

Az új proféciaik könyvéből

A pompás kiállítású kötet ára 60 lej. Amatőrkiadás finom papíron, a szerző sajátkezű aláírásával, ára 120 lej.

Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályától

Kötött, szövött és norinbergi áruk nagy-kereskedése Oradea-Mare—Nagyvárad, Nagypiac-tér,

Schönberger, Spitz & Co.

1352

A cionista világszervezet nagyintézőbizottságának ülése

A szervezet jövőévi költségvetése

(Berlin, június 8. Az Uj Kelet tudósítójától.)

Hétfőn kezdődött meg a cionista világszervezet nagyintézőbizottságának ülése a berlini szervezet helyiségeiben. A végrehajtó bizottság részéről jelen van: Nachum Szokolov, Richard Lichheim, dr. Soloveitschik és Ussiskin, a pénzügyi és gazdasági tanács részéről: dr. Feivel, dr. Halpern, Naidtsch, dr. Barth, Kaplansky és S. Schocken, valamint a nagyintézőbizottság következő tagjai: dr. Chajes főrabbi elnök, dr. Hantke, Stricker mérnök, dr. Leon Reich, Adolf Böhm, Grünbaum képviselő, dr. Jacobson, dr. Rapaport, Brodt rabbi, Lewin-Epstein, Farbstein képviselő, dr. A. Katznelson, dr. Weltsch, Rubaschow és Mereminszki.

Dr. Chajes elnök rövid héber beszéddel nyitja meg az ülést és átadja a szót a végrehajtóbizottság elnökének, hogy megtartsa politikai referátumát. Szokolov, aki csak nemrég gyógyult fel súlyos betegségéből, csak röviden referál. Mindenekelőtt az arab kérdéssel foglalkozik. A függetlenséget nyert Transzjordánia problémájával és azokkal a tárgyalásokkal, amelyek Abdulla emir és különböző cionista személyiségek között folytak. Szokolov jelentését Ussiskin egészíti ki, vázolván Palesztina politikai helyzetét.

Dr. Halpern a szervezet pénzügyi reorganizálásáról tesz jelentést. Amerikai tartózkodása alatt a legjobb impressziókat szerezte és remélhető, hogy dr. Weizmannnak sikerülni fog az egész amerikai zsidóságot megnyerni a Palesztina-újraépítés ügyének.

Az amerikai Keren Hajjeszód szeptembertől májusig kilencszázezer dollárt utalt át Palesztinába

és számitani lehet rá, hogy a következő három hónapban újabb hétszázézer dollár fog egybegyűlni. Azok a tárgyalások, amelyeket különböző amerikai szakemberekkel folytatott egy Palesztinában létesítendő nagystílusú gazdasági vállalkozás érdekében, a legjobb reményekkel kecsegtetnek. Valószínűleg már ez év őszén megalakul a társaság. A végrehajtó bizottság nevében javaslatot nyújt be a propaganda akció egységesítése érdekében. Ami a Palesztina-költségvetést illeti, javasolja, hogy a kongresszus elé mindössze egy háromszázézer font sterlinges évi költségvetést terjeszzenek, amelynek legnagyobb része produktív gazdasági célokra fordítandó. Ezt az összeget arányosan fogják az egyes országos szervezetekre kiróni. Az esetleges túlbevételek a rendkívüli budget céljaira fordítandók, vagyis nagyobb gazdasági vállalkozásokra és hitelintézményekre.

Kaplanszki mérnök ezután a pénzügyi és gazdasági tanács költségvetéstervezetét terjeszti elő, amely valamivel magasabb, mint dr. Halpern javaslata. Eszerint a jövőévi költségvetés háromszázötvenezer fontban állapítassék meg. Kaplanszki ezután a költségvetés egyes tételeiről ad felvilágosítást.

Richard Lichheim a londoni végrehajtó bizottság költségeiről tett jelentést. Az utóbbi években jelentős megtakarításokat értek el a fizetések redukálásával. További redukció nem lehetséges, ezért kéri, hogy a londoni iroda fentartására hárminezezer font sterlinget szavazzanak meg.

A végrehajtóbizottság ülését kedden folytatták.

Sport kötött-szövött Aruház

aradi kötő és kötött-szövőgyár lerakata

Kötött kabátok, svetterek, kötött ruhák, harisnya és keztü eredeti gyári árban o o o kapható o o o

CLUJ, Wesselényi-utca 16. sz.

Marhovits F. ékszerész!
Cluj-Kolozsvár, Vesselényi-utca 20. sz.

Arany- és ezüst ékszerek, kinaezüst és ezüst dísz tárgyak választéka. Szolid és pontos kiszolgálás. Tört aranyat, ezüstöt, briliánt legmagasabb napi áron veszek.

Bánság és Aradmegye zsidósága az egységes zsidó sajtóért

A zsidó hitközségek felhívása az Uj Kelet támogatására

(Temesvár, az Uj Kelet munkatársától.) A május hó 27-én megtartott temesvári országos zsidó naggyűlés egyhangú lelkesedéssel tette magáévá az erdélyi és bánsági zsidóság egységes napilapjának: az Uj Kelet ügyét. Már a naggyűlés határozati javaslata kimondotta, hogy felhívással fordul a bánsági és aradmegyei zsidósághoz és az Uj Kelet támogatására szólítja fel a zsidó olvasók taborát.

A felhívást a vezető három temesvári és aradi hitközségen kívül a Bánság valamennyi nagyobb hitközsége is aláírta, értékes bizonyítékaul annak, hogy az egység gondolata mindenütt megértésre talál, s megnyitják a szívet a zsidóság egyetlen napilapja, az Uj Kelet előtt.

A felhívást, mely az erdélyi és bánsági zsidóság maradandó jelentőségű kulturtörténelmi dokumentuma, és becsülettel vállalt munkánk becsülésének büszkén vallott bizonyítéka, — itt adjuk:

Felhívás zsidó testvéreinkhez!

A zsidóság történelmi napjait éli. A haladás és a reakció küzdelmében felhullámzott gyűlölet átsapott egész Európán, hogy nehézzé árjával bennünket sodorjon el és söpörjön le az emberi szabadság fejlődésének útjáról.

Meg tudunk-e állani az árban, erős lábbal, kemény gerinccel? Biztosítani tudjuk-e mindennapi életünk gazdasági lehetőségeit, amikor a föld mélyében gyűlölet lávája forr? Meg tudjuk-e tartani hitközségeinket a maguk hitéleti, szociális és kulturális erejében? Biztosítani tudjuk-e gyermekeink számára a kultúra eddigi eredményeinek megszerzését, hogy a tradíciók erejében és elkötelezésében tudományosan megfelelően felkészülve tudják szolgálni az általános haladásnak az ügyét és annak a gazdanépnek fejlődését, melynek mindenkori és mindenütt hű és derék harcosai voltunk? Meg tudjuk-e oldani az üldözött és megélhetési lehetőségeiben korlátozott, pogromokkal tizedelt keleti zsidóság problémáját: zsidó otthonná tudjuk-e tenni Palesztinát az arra rászoruló számára és nem válnak-e mi magunk is arra rászorulókká?

Olyan kérdések ezek, melyek minden zsidót foglalkoztatnak és amellyel megválaszolása elől elvtelenül, gyáván, hitehagyottan lehet csupán kitérni. E problémák állandó nyilvántartására, ismertetésére, minden nap életünkben való éber békapszólására és a problémák legyőzésére zsidó sajtóorganumra szükségünk. Ha nem volna, akkor meg kellene teremtenünk. De ezt vállalta és ezt teljesíti az Uj Kelet zsidó politikai napilap, amikor kikapcsolt minden frakciós pártpolitikát s az erdélyi és bánsági egyetemes zsidóság egységes politikáját követő organummá lett.

A mi lapunk az Uj Kelet, az egységes zsidóság: miértünk van, a mi szolgálatunkért, érdekeink megvédéséért. Üzletes cél kinyit-hatja utánunk a kezét, jól tudjuk, ez a kéz csak a hasznót akarja az üzleti rizikójának gyáva határáig: A zsidóságért szétrombolt, elpusztított Uj Kelet úgy kelt életre, hogy az egységes erdélyi és bánsági zsidóság lapja legyen. Nem üzletes vállalkozás hívta életre, de a szükség parancsolta, mely nem ismer mást, mint e parancs kötelességét önmaguk iránt és az egész zsidóság iránt.

De ez az egységes erdélyi és bánsági zsidóság számára is kötelességet jelent: Az Uj Kelet támogatását, fennmaradásának, zavartalan munkájának biztosítását. Az Uj Kelet számára nem adományokat kérünk, de kötelességteljesítést önmagunk iránt is: olvassátok és terjesszék az Uj Kelet-et, hogy így megismerjék hasábjaiól a zsidóság általános és napi kérdéseit, mert ezek ma már életkérdések számunkra.

Az Uj Kelet csak előfizetőiből és hirdetőiből tarthatja magát. Nem szolgál egyetlen frakciót sem, s nem számít senki áldozatára.

taira, becsületos értéket nyújt, jó, megbízható, bátor zsidó lapot, mely nemcsak az eseményekről számol be frissen, kitűnő hírszolgálatlaltal, nemcsak a politikai élet megnyilatkozásait ismerteti, nemcsak a közgazdasági élet napi és általános kérdéseinek mai utvesztőjében biztos és szakzerű informátor, de zsidó is minden vonatkozásában:

Testvéri szóval hívunk fel benneteket az 1923. május hó 27-én tartott temesvári naggyűlés határozatából bánsági és aradmegyei zsidók: teljesítsétek kötelességeketek a saját lapotokkal szemben, mert önmagatok iránti kötelesség ez. Olvassátok, terjesszék az Uj Kelet-et.

Zsidó kereskedők, iparosok, gyárosok, vállalkozók és vállalatok vezetői: hirdessétek az Uj Kelet-ben, amely mint zsidókó gazdasági napilap, legjobb hirdetési fórum.

Az Uj Kelet támogatására fejtessen ki minden zsidó közéleti propagandát, mert az Uj Kelet ügye az egységes zsidóság ügye és a mi kötelességünk, hogy a fennmaradását biztosítsuk.

Temesvári Belvárosi izr. hitközség: Dr. Vértés Adolf s. k. elnök, Temesvári Józsefvárosi ortodox hitközség: Blum Mór s. k. elnök, Temesvári Gyárvárosi hitközség: Deutsch Rezső elnök s. k. Aradi Zsidó Hitközség: Dr. Schütz Henrik s. k. üv. elnök, Lugosi Izr. Hitközség: Dr. Berdach Henrik s. k. elnök, Lippai Izr. Hitközség nevében: Straussmann Jakab s. k. főrabbi, Karánsebesi hitközség: Radó Lipót s. k. elnök, Dettai izr. hitközség: Dr. Gonda s. k., Kisjenői hitközség: Mann Vilmos s. k. elnök.

* A fejtájás, szédülés, mellszorulás, szivdobogás oly esetekben, melyek dugulástól származnak, a Ferenc József keserűviz kitesztítja az emésztés útjait és elhárítja a vértolulást. (3)

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszeri közlési díja szavanként 2 lei. Vastagabb betűvel szedett szavak 3 lei. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szög — 20 lei. Jellegű hirdetésekre semmiféle felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetéseknek a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbíthatnak. Erre a célra a hirdetési díjon kívül 2 lei 00 bani bélyegköltés fizetendő.

Tordán Bánya gyógy-sófürdőben azonnal be-költözhető, kies fekvésű, csinos, emeletes nyaraló villaépület 60.000 leiert eladó. Megbízott: Luka ügynökség Torda. 5670

Gyógy-növényeket

bármilyen nagy mennyiségben vásárol a „Herba” gyógynövény nagykereskedés Cluj, Strada Nic. Iorga 2.

Irásos-varrottas ágy-és asztalterítő megvételre keresek. — Címet „Varrottas” jellegre a kiadóba kérek.

39—40 számú férficipők, kalapok és használt férfi és női ruhák eladó. Eperjes-u. 12.

Kóser házi koszt kapható uri családnál, Calea Victoriei 81. 5707

Kenyérhaját keresek megvételre, nagyobb mennyiségben is, Pata-utca 34.

Egy drb. kopirprés teljesen vasból, alig használt állapotban eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Singer varrógép eladó, vevőt géphimzésre díjtalanul kitanítom. Biróné Bocskai-u. 3. sz.

Keresek belvárosban 2 szoba, konyha lakást. Lehet egy nagy szoba és konyha is. Magas bért fizetek. Közvetítőt díjazok. Cím a kiadóhivatalban. 5709

Modern keményfa háló és teljesen új konyha berendezés eladó. Cím a kiadóhivatalban

Keresek belvárosban 2 szoba, konyha lakást. Lehet egy nagy szoba és konyha is. Magas bért fizetek. Közvetítőt díjazok. Cím a kiadóhivatalban. 5709

Fructer Benedek máramaroszigeti cégnél kapható

cseh cukor vagontelekben ab határ cseh koronáért. Kisebb telekben rakta-romból. Mindenkori napi árban.

Vevőim kenyérműre megfelelő előleggel és hátralékos összeg vinculatióra bank utján szállítok. — Telefon Interurban 168. 5706

H I R

Az Uj Kelet az egyetemes napilapja. Az Uj Kelet cikkeinek utjelölésével engedjük előfizetési árak: Egy hónapra 320 lei, egész évre 3200 lei, egész évre 32000 lei. Felelős szerkesztő: Marton

— A pénzügyminis-terestől jelentik: Bratianskól legközelebb Párisba utazik konszolidációjával és megkötésével kapcsolatban.

— Az akadémia elnökétől jelentik: Az akadémia elnöke és Presan tábornok választotta.

— Jorga elfoglalt. Jorga elnökötől jelentik: A „Neamtu” után a diákok elhatározták, hogy elfoglalják az egyetemet, Jorga elnököt és elfoglalja a katedrát.

— A városok Kolozsvárra a bukaresti bizottságra a CFR. rendeltetésére bocsátani a városok vezetősegeit belül jelentésként, meg-jak van és naponta hár-ma tüzelőanyag leszállítást.

— A szinódus Bukarestből jelentik: szinódus tegnapi ülésén két esetet tárgyaltak, melyek közül jutottak hoz-rosták, hogy a kormány püspök megválasztásán.

— Cseh-román Szatmáron. Szatmáron határ helyszíni kijelölés Szatmárra. A bizottság ezredes, tagjai angol részről Uflers ezredes tábornok, cseh részről kivül Lovat Giovanni cseh kapitány, Kramar-kók, Fodor Vasile ka nagy román delegátus kosság memorandumot hogy a tulajdonon ro-ján lévő Tiszafehéreg más községeket gazda-Romániához.

— József főherceg Ausztriába. Budapesti autómobil turaj tagadta a versenyben a vizumot. A főhercegnek csak magyar rész-

— Aradon ki-dőt. Aradról jelentik tanár, háztulajdonos-dult a járásbírószághoz vid József aradi kere-s e címen kérte a ki-nem tartotta kilakolta-mét elutasította. Kar-bezte és így került-élé, amely ma tárgy-megváltoztatta a járás-Dávid József kilakolta

— Ausztriában szerf. Bécsből jelentik szer beszüntetésének viselőik illetményét ol-pogy a családi pótlék számmal való szorzatá-jelenleg feleség után 500 K. Az indexszám-nyek emelését csak a-jeztik ki és pedig 10 százalékkal, a 16-a 19-ik rangosztályba

— A Vörös pélye. A kolozsvári tizediken nagy ün-nep A népünnepek del-sétatéri kioszkban.

HIREK

Arad Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Arad Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.
Előfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei, félévre 320 lei, egész évre 620 lei.
Felelős szerkesztő: Marton Ernő dr.

A pénzügyminiszter párisi útja. Bukarestből jelentik: Bratianu Vintila pénzügyminiszter legközelebb Párisba utazik. Utja a kincstári bonok konszolidációjával és más fontos pénzügyi kérdésekkel van kapcsolatban.

Az akadémia új disztagjai. Bukarestből jelentik: Az akadémia Bratianu Jonelt, Avelescu és Presan tábornokokat tiszteletbeli tagjaivá választotta.

Jorga elfoglalja katedráját. Bukarestből jelentik: A „Neamul Romanos” szerint, miután a diákok elhatározták, hogy ismét látogatni fogják az egyetemet, Jorga visszavonja a lemondását és elfoglalja a katedráját.

A városok tüzifaellátása. Ma érkezett Kolozsvárra a bukaresti vezérigazgatóság rendelete, melyben közli, hogy a városok tüzifaellátásának biztosítására a CFR. nagyszámú kocsit hajlandó rendelkezésre bocsátani. A vezérigazgatóság felhívja a városok vezetőseit, hogy a legrövidebb időn belül jelentse be, melyik állomáson, mennyi fájék van és naponta hány vagonra van szükségük a tüzelőanyag leszállítására.

A színódus az új püspökök ellen. Bukarestből jelentik: A „Dimineata” szerint a színódus tegnapi ülésén Triteanu és Duma püspökök esetét tárgyalták, akik a kellő akadémiai képzettség nélkül jutottak a püspöki székbe és elhatározták, hogy a kormánytól kérik fogják a két püspök megválasztásának megsemmisítését.

Cseh-román határkizigazítóbizottság Szatmáron. Szatmárról jelentik: A cseh-román határ helysini kijelölésére ma bizottság érkezett Szatmárra. A bizottság elnöke Giulio Pelicelli olasz ezredes, tagjai angol részről Carey ezredes, francia részről Uflers ezredes, román részről Dumitrescu tábornok, cseh részről Vaclav Roubic mérnök, azonkívül Lovat Giovanni elnöki titkár, Makovicka cseh kapitány, Kramarc és Kaverak cseh mérnökök, Fodor Vasile kapitány és Lupu Gheorge hadnagy román delegátusok. A máramarosmegyei lakosság memorandummal fordult a bizottsághoz, hogy a tulnyomóan román lakosságú Tisza balpartján lévő Tiszafeléhéregyháza, Faluszlatina, Apsa és más községeket gazdasági érdekből csatolják vissza Romániához.

József főherceget nem engedik be Ausztriába. Budapestről jelentik: A magyarországi automobil turautra az oszták kormány megtagadta a versenyben résztvevő József főhercegnek a vizumot. A főherceg autója ennél fogva a turautnak csak magyar részén futhat.

Aradon kilakoltattak egy kereskedőt. Aradról jelentik: Kara Győző főgimnáziumi tanár, háztulajdonos kilakoltatási kérelemmel fordult a járásbíróshoz, mert egyik lakójával, Dávid József aradi kereskedővel rossz viszonyban él és e cimen kérte a kilakoltatást. A járásbírószék ezt nem tartotta kilakoltatási oknak és a tanár kérelmét elutasította. Kara Győző az ítéletet megfellebbezte és így került az ügy a felelbbviteli tanács elé, amely ma tárgyalta az ügyet. A törvényszék megváltoztatta a járásbírószék döntését és elrendelte Dávid József kilakoltatását.

Ausztriában beszüntetik az indexrendszert. Bécsből jelentik: A kormány az indexrendszert beszüntetésének tervével foglalkozik és a tisztviselők illetményét oly módon akarja szabályozni, hogy a családi pótlékot annak a jelenlegi indexszámmal való szorzatára emeli. A családi pótlék jelenleg feleség után 1000 K, gyermekek után 500 K. Az indexszám 163. A tisztviselői illetmények emelését csak a felsőbb rangosztályokra terjesztik ki és pedig a 12-15. rangosztályokban 10 százalékkal, a 16-18. rangosztályokban 30 és a 19-ik rangosztályban 50 százalékkal.

A Vörös Kereszt Egylet népnépeleje. A kolozsvári vörös kereszt egylet június tizedikén nagy ünnepélyt rendez a sétatéren. A népnépeleje délután öt órakor kezdődik a sétatéri kioszkban.

Uj vezetőségét kapott a marosvásárhelyi törvényszék. Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: Popovici vezetőségét a főügyészhelyettesé lépett elő és hivatalát tegnap vette át. Vezetőségének Muntean Demeter székelyudvarhelyi ügyészt nevezték ki.

Tömegesen kobozzák az italmérségi engedélyeket. A kolozsvári pénzügyi vezérigazgatóság legfelsőbb utasításra revízió alá vette a kormányzótanács kormányzasi ideje alatt kiadott italmérségi engedélyeket. Erre az elhatározásra az indította, hogy Kolozsvár város közigazgatási bizottságának ülésein állandó panaszok hangzottak el amiatt, hogy egy idő óta Kolozsvár a korcsmák és bodegák városának jellegét öltötte magára. Minden harmadik-negyedik házban nyitott egy korcsma vagy bodega, ahol bőven folyt a szesz és ahol berugott fejjel garázdálkodtak az emberek. A pénzügyi vezérigazgatóság sorra vizsgálta meg a kiadott italmérségi engedélyeket és a vizsgálat rendjén megállapította, hogy az italmérségi engedélyek legnagyobb része szabálytalanul lett kiadva. Az engedélyek kiadásánál a pénzügyigazgatóság nem vette figyelembe az előírt rendelkezéseket és így adta ki azokat. A vizsgálat most nyert befejezést s ennek eredményeképpen a már kiadott italmérségi engedélyek negyven százalékát rövidesen bevonják. A megvonás következtében sok ember vesztette el kenyérét. Az érdekeltek a kereskedelmi kamara és a Kereskedők Tanácsa útján fog felsőbb helyen az italmérségi engedélyek bevonása ellen tiltakozni.

Visszahívták a budapesti jóvátételi bizottság pénzügyi főnökét. Budapestről jelentik: A jóvátételi bizottság pénzügyi osztályának főnökét, Chesse ezredest visszahívták.

Breitbart megsebesült egy autóbiltól, amely négy emberrel keresztülhajtott rajta. Grából jelentik: Breitbart, a vaskirály, aki most itt ejti bálulába erőmutatványait az embereket, a napokban könnyebb természetű sebesülést szenvedett. Breitbart ez itteni arénában megismételte leghíresebb mutatványát, azt, amikor egy utasokkal megrakott autóbilt vezetnek át a testén. Az autóbiltban ezuttal a négy legnehezebb gráci polgár foglalt helyet. Átfektették Breitbarton az autó átvezetésére szolgáló deszkákat és az aréna másik végéből megindult feleje az autó. Breitbart nem találta elég sebesnek az autó menetét és ezért intett, hajtssanak gyorsabban. A soffőr megrántotta a sebességgrudát, mire az autó gyors iramban előrelendült és egy pillanat alatt átszáguldott a fekvő Breitbarton. A közönség frenetikus tapsban tört ki. Csak akkor állt be dermesztő csend, amikor Breitbart a mutatvány után fekvé maradt. A színpadon állók észrevették, hogy a deszka alól vér folyik. Gyorsan a vaskirályhoz szaladtak, eltávolították a deszkákat és meglepődve konstátálták, hogy Breitbart homloksontján és térdkalásán meg van sebesülve. Az előhívott orvosok bekötötték a sebeit és a közönség részvételjes ovációja mellett beültették ugyanabba az autóbiltba, amely alatt megrakott. A vaskirályt a városi kórházba szállították. Az orvosok véleménye szerint Breitbart sérülései nem súlyosak, de gyógyulásuk hosszabb időt vesz igénybe.

A marosvásárhelyi bankrablás. Marosvásárhelyről jelenti tudósítónk: Az itteni Leszámitoló Bankban történt negyedmillió bankrablás ügyében a nyomozás nem tud előrejutni. A bank most huzezer lej jutalmat tűzött ki a tettes nyomra vezetőjének.

Megtámadták a detektivet. Tegnap éjjel a Fellegvár egyik mulatója előtt nagy csődületre lett figyelmes a kolozsvári rendőrség egyik detektive. A záróra miatt felbőszült Fluera Miklós soffőr betörte a helyiség kapuját. A detektiv emiatt rendreutasiította, mire az ittas soffőr két társával megtámadta. A fenyegetett detektivet az arra haladó járőr szabadította ki kellemetlen helyzetéből. Az éjszakai támadók ellen eljárás indítottak.

Motoros kocsik közlekednek Arad és Nagyvárad között. Aradról jelentik: A most megnyitott arad-nagyvárad vasuton egyelőre nehezebb mozdonyok nem alkalmazhatók. A vasut alapépítménye nem olyan szilárd, hogy nehezebb sulyú gőzmozdonyokkal zavartalanul lehetne a vonalakon közlekedni. A CFR. igazgatósága elhatározta, hogy az Arad-csanádi motoros mozdonyokkal bonyolítja le a forgalmat, addig míg a pályatest alkalmas lesz nagyobb mozdonyok beállítására.

Ujabb letartóztatások a katonai okmányhamisítások miatt. Szatmárról jelentik: Megírta az Uj Kelet, hogy a szatmári állambiztonsági hivatal okmányhamisítás gyanúja alatt hat embert letartóztatott. A bűnszövetkezet katonai le szerelési okmányokat gyártott és azokat jó áron forgalomba bocsátotta. Ma újra öt embert tartóztattak le, de ezzel még nem fejeződött be a nyomozás. Georgescu főnök, Repca altónök és a katonaság részéről delegált Jovan Romulus főhadnagy erélyesen folytatják a nyomozást, melynek eredményeként több további letartóztatás várható.

Ujabb följelentés Mold József ellen. Aradról jelentik: Hetek óta folynak a kihallgatások Mold József volt vasuti főfelügyelő harmincötmillió sikkasztási ügyében, melynek terhelő tanui közül eddig nyolcan haltak meg gyanús körülmények között. Ma ujabb följelentést adtak be a letartóztatásban levő Mold József ellen az egyik koronatanu, Constantiu Nastase bukaresti CFR. igazgató halálával kapcsolatban. A följelentést Patraban Gergely aradi főfelügyelő tette, aki a vasut vizsgálatát vezeti ebben a szenzációs ügyben és csatolta a hirtelen meghalt igazgató özvegyének levelét. Ebben az özvegy elmondja, hogy férje ezelőtt négy héttel halt meg, közvetlenül azután, hogy visszatért Aradról, ahol mint a legfőbb fegyelmi bizottság elnöke vett részt a Mold József elleni vizsgálatban. A különben egészséges ember hirtelen halálára özvegyének az a gyanúja támadt, hogy Constantin Nastase bűntény áldozata lett. Az ügyészség elrendelte a holttest exhumálását.

Évzáró tornaverseny az unitárius kollégiumban. Junius 10-én (vasárnap) délután 3 órakor tartja meg az unitárius kollégium évzáró tornaversenyét. Belépő díj nincs. Önkéntes adományokat a kirándulási alap javára el fogad az igazgatóság.

Mindenki vegye meg és olvassa el a legszebb zsidó legendagyűjteményt: Kabbalisták és csodatevők. Ára 24 lei. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

A Természetbarátok Turista Egyesülete junius 10-én, vasárnap délelőtt 10 órakor a Redout nagytermében rendez évi közgyűlést tart, mely tekintet nélkül a megjelent tagok számára, határozatképes lesz.

* Dr. Radnay és neje Fényes Janka tánc-tanárok július 1-én kezdik nyári 6 hetes tánckurzusukat a Központi szálloda emeleti nagytermében. Baba, diák, felnőtt kolonok és magánórákat is adnak. A kolonokra valamint a klasszikus, ritmikus iskolára beiratkozni lehet állandóan d. e. 11-1. és d. u. 3-5 óráig lakásukon Petőfi-utca 40. szám.

* Elegáns tavaszi ruhákra legujabb divatu himzések divatlap szerint gyönyörűen készülnek a „Mühimzó szalonban” Str. Memorandului 15. (v. Unió-u.) Ugyanott plissirozás, gouvrirozás minden nagyságban.

* Dr. Sebestyén József és dr. Fischer Tivadar ügyvédek irodájukat Piata Unirii 6. szám alól Piata Unirii 20. szám alá, a Kereskedelmi Hitelintézet Rt. épületébe helyezték át.

* Egészségét biztosítja, ha Brázay sóborszeszt használ. Kapható mindenütt.

Kandia főző-csokoláde
felülmulhatatlan minőségű. 1/2 kg.-os csomagokban is kapható. Minden háztartásban nélkülözhetetlen.

Engros **Endetall**
Karlsbadi porcellán edények, tábla-áveg.
Mindenféle poharak, demyonok, palackok,
lámpáruk bármily mennyiségben legelőnyösebben
AUSLÄNDER LAJOSNÁL
CLUJ.
Piata M. Viteazul (Széchenyi-tér) 39, Telefon 954.

Béret
bizható,
az esemé-
hírszolgá-
nyilatko-
gazdasági
mai ut-
formátor,
benneteket
temesvári
s aradme-
égeteket a
onmagatok
erjesszéték
gyárosok,
irdessetek
kö zgzada-
m.
fejtsen ki
g, mert az
g ügye és a
adását biz-
zség: Dr.
őzsefvárosi
k. elnök.,
utsch Rezső
Dr. Schütz
Hitközség:
Lippai Izr.
akab s. k.
Lipót s. k.
onda s. k.,
k. elnök.
rulás, sziv-
lástól szár-
tisztítja az
st. (3)
ESEK
ként 2 lei.
kisebb apro-
hirdetésekre
érkező aján-
vetők át,
a célra a
ség fizetendő.
varrógép el-
géphimzésre
titanium. Bi-
ai-u. 3. sz.
keményfa
eljesen új
berend-
lőzés mi-
ó. :: Cim a
vitalban
belvárosban 2
nyhás lakást.
nagy szoba és
Magas bért
özetitött dija-
kiadóhivatal-
5709
er Benedek
osszigeti cég-
ató
h cukor
elekben ab ha-
koronáért. Ki-
lekben raktá-
Mindenkori
ni árban.
kényalmukra
s előleggel és
s összeg vin-
a bank útján
— Telefon
an 168. 5706

KÖZGAZDASÁG

Alkalmazottak és munkások adója

Az adópótlékok esetei

(Kolozsvár, június 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az új adótörvény rendelkezéseit sok esetben félreértik. Különösen az alkalmazottaknak és a munkásoknak fizetett illetmények megadóására vonatkozólag merültek fel kétes esetek, amelyekre nézve illetékes helyről a következő felvilágosítást kaptuk:

A tisztviselők és munkások természetbeni lakásának adója csak az a lakások után fizetett házbér erejéig vonható le. Ha a lakóházak a vállalat tulajdonában vannak és házbéradó alá tartoznak: a házbér alapjául szolgáló bérjövetelem lesz a levonás tárgya. Ha pedig a lakóházak adó alá nem esnek: az építkezésben befektetett tőkének husz év alatti törlesztési részlete lesz levonandó.

Nem vonható le azonban maguknak a vállalkozóknak a fizetése (személyi költsége), még abban az esetben sem, ha a vállalat társaság, mert mindazon összegek, melyeket a társaságok saját céljaikra fordítanak, jövedelemrészesedésnek minősítettek, amely vállalati adó alá esik.

A tisztviselőknek vagy munkásoknak a jövedelemben való részesedése (jutalékok, jutalmak), amennyiben alapszabályokban, szerződésben, vagy közgyűlési határozatokban gyökereznek, vagyis ha kötelezők, teljes összegükben levonhatók. Ha azonban nem kötelezők, csak az évi illetmények 50 százaléka erejéig vonható le. Mindkét esetben kizárólag a munka megjutalmazásának jellegével kell bírni és ennek a jellegnek az alakulási iratokból (alapszabályokból, társasági szerződések-ből) kell kitérni.

Az adópótlékokra vonatkozólag a következő esetek állanak fenn. Adópótlékot kell fizetniük:

Egyéni vagy társas vállalatoknak, a számadásra kötelezettek kivételével, ha évi üzleti forgalmuk meghaladja az 1.000.000 lejt, amennyi-

Törvény a legfőbb semmitőszék ítélete ellen? Bukaresti híradás szerint a képviselőház hétfői ülésén betervezték a betegsegélyzőjuttatások kötelező felemelt fizetésének visszaható erejű törvényjavaslatát. A rezortminiszter az ipari törvény módosításáról szóló javaslatát terjesztette be a rövid tanácskozást tartó kamara elé, ez a javaslat azonban állítólag nem más, mint a munkáspénztárak anyagi és erkölcsi reputációját célzó törvénytervezet. Ha ez megfelel a valóságnak, akkor törvényt válik olyan paragrafus, amely megemlíti a legfőbb semmitőszék egyik megfélebezhetetlen ítéletét és hatályon kívül helyezi az 1907. XIX.-iki törvényszakszót. Minthogy ezt a kérdést ma már homály fedi, a Munkaadók Szövetsége elhatározásából dr. Böszörményi Sándor hétfőn Bukarestbe utazik, hogy megtudja, vajjon a híradás megfelelő-e ilyen formában a tényeknek.

Három ellenőrző vezérfelügyelői állás a CFR-nél. Bukarestből jelentik: A vasút vezérigazgatósága keretében három ellenőrző vezérfelügyelői állást létesítettek. Ezek a vezérfelügyelők ugyanolyan rangfokozatot kapnak, mint az alvezérigazgatók. Büntetések és jutalmazások alkalmazása tekintetében egyenlő a hatáskörük a vezérigazgatókéval. A vezérfelügyelők illetékességi köre a következőképpen oszlik meg: 1. a bukaresti, csernovitzi, kisenevi és jasi kerületi igazgatóságok területére; 2. a temesvári és oraiovai kerületi igazgatóságok és 3. a brassói, kolozsvári és aradi kerületi igazgatóságok területére.

A fővám bizottság ülése. Dr. Bereczky Ernő, a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara titkára ma érkezett vissza Bukarestből, ahol résztvett a fővám bizottságnak június elején megtartott ülésein. Néhány újabb megállapított vámtételt pár nappal ezelőtt mi is közöl-

ben tükjünk ez összeg felével egyenlőnek vélelmezettük s amennyiben üzleti nyereségük e vélelmezett tőkéhez viszonyítva a 15 százalékat meghaladja.

Nyilvános számadásra kötelezett vállalatoknak, tekintet nélkül a tőke nagyságára és az üzleti forgalomra, ha az évi nyereség a 75.000 lejt meghaladja és ez a nyereség a vállalat saját tőkéihez (részvénytőke és tartalékok) viszonyítva a 10 százalékat meghaladja.

Üzleti nyereség alatt mindkét esetben nem a vállalatok által a nyereség- és veszteségszámlájukon kimutatott tiszta nyereség értendő, hanem a pénzügyi közegek, illetve adókövető bizottságok által a tárgyalat módon megállapított adóköteles jövedelem értendő.

Az adópótlék kulcsa a nyilvános számadásra kötelezett vállalatoknál 0,5 százalék és 27 százalék között váltakozik a jövedelemzőséghez képest; egyéb vállalatoknál pedig 0,5—20 százalék között van.

Az adópótlék alapja nem azonos a vállalati adó alapjával, amely tudvalevőleg mára részvénytársaságoknál és más a többi vállalatnál. Az adópótlék alapját — nem részvénytársaságoknál — megkapjuk, ha a vállalati adó alapjául megállapított adóköteles jövedelméből 10 százalékat levonunk, részvénytársaságoknál pedig, ha a vállalati adó alapjául megállapított adóköteles jövedelemhez hozzáadjuk a tőkekamat adó alá eső tételeket, a) a más társaságok nyereségében való részesedések; b) jogok átengedéseül kapott termelési pótlékok, vagy egyéb hozadékok; c) a gyűmölcsözés végett elhelyezett tőkék kamatai és d) a részvényeseknek adott osztalékok.

Részvénytársaságoknál az adópótlék alapjául kihozott adóköteles jövedelem fogja képezni a pótdó alapját is és ugyanezen jövedelemhez képest fog a jövedelemzőség kulcsa is megállapíthatni.

tünk A selyemfonal vámmegállapításánál hosszabb vita volt. Vasile Pop lugosi gyáros az érték utáni huszonkétszázalékos vámot soknak tartotta és az ország gazdasági érdekében annak leszállítását kérte. A fővám bizottság azonban nem adott helyt a kérésnek. A részszulfát kivételére a kétszázalékos érték vámmarad érvényben. Az állati hús, a tojás és kaskavál vámtételeit nem tárgyalták, minthogy ezeken a tárgyalásokon Sásu kereskedelemügyi miniszter is részt öhajtott venni. Több cikk importvámját azért nem tárgyalták, mert nem akarták a sűrűn egymást követő vámtételi változásokat. Ezekre majd ősszel kerül sor.

A temesvári Leszámitoló Bank új érdekeltisége. Temesvárról jelentik: A Temesvári Leszámitoló Bank egy nagy román bankkal készül együttműködni. Az új érdekeltiség bevonása után a bank főleg iparvállalatok finanszírozásával fog foglalkozni.

Miért maradnak el a működési engedélyek. Több erdélyi vállalat hetek óta sürgeti a Legfelsőbb Gazdasági Bizottság előtt fekvő működési engedély megszerzésére irányuló kérvényének elintézését. Bukarestből érkezett hírek szerint azonban a Legfelsőbb Gazdasági Bizottság már hetek óta nem tart ülést és ennek tudható be a kérvények elintézetlensége.

Javulnak a magyar borárak. Budapest-ről jelentik: Dacára, hogy az idén kitünő szüretre van kilátás, a borárak az utóbbi napokban 30—40 perccel javultak. Különösen a balatoni, hevesi és tokaji borok iránt mutatkozik érdeklődés, amit az idei kedvezőbb exportlehetőségekkel magyaráznak.

Román-cseh kereskedelmi kapcsolat. Pop Szevér igazgató, a kolozsvári kereskedelmi és

iparkamara alelnöke előterjesztést tett a román-cseh kereskedelmi kapcsolat fölélnökítésére és kimélyítésére. Pop Szevér legközelebb Prágába utazik és a cseh gyáripár nagyobb centrumait keresi fel, hogy az ottani gyárosokat rábírja Erdélyben való gyári lerakatok létesítésére. A bizományba adandó áruk pénzfedezetét erdélyi bankok nyújtánák.

A vasut megvonta kedvezményeit a cukorgyáraktól. A bukaresti CFR. vezérigazgatóság fölbontotta megállapodását a cukorgyárakkal, amelyek a cukorrépa és a fűtőanyagok szállításáért kilométerenként és tonnánként csak tizenöt banit, a lerakodási költség fejében pedig három és fél banit fizettek. Ezentul a cukorgyárak a rendes díjtételeket fizetik.

A külföldi tőke közreműködése a román közgazdaságban. Bukarestből jelentik: A minap Bratianu Vintila pénzügyminiszter nyilatkozott a külföldi tőke részvételéről. Most pedig Duca követte a pénzügyminiszter példáját. A külföldi kereskedelmi attasék tegnapi vacsoráján a külügyminiszter ugyanis kijelentette, hogy a kormány is kívánja a külföldi tőke közreműködését az ország gazdasági helyreállításában, azonban a külföldi tőke ne törekedjék szupremáciára, mert Románia nemcsak politikailag, hanem gazdaságilag is független akar lenni.

Iparpártolási kedvezmények. Az iparügyi bizottság utolsó ülésén többek között iparpártolási kedvezményre ajánlották a Szolnok-Doboka megyében lévő magyarlapposi faipari telepeket.

A mai valutapiac

Szilárdak a külföldi devizák. A márka esik. Gyengül a magyar korona

(Kolozsvár, június 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) A lej a tegnapi párisi nyitásnál szilárduló irányzatot mutatott. A zárlatnál azonban visszacsúszott 7,90-re, a mai nyitásnál is a 7,90-es jegyzést tartotta meg. A külföldi devizák megszilárdultak. Nagyobb kitérések történtek svájci frankban és font sterlingben. A márka a déli órákban megszilárdult a belföldön és Zürichben. A zürichi zárlatnál négy pontot veszített értékéből. A zürichi esés következtében szilárd irányzatát elvesztette. A magyar korona néhány hetes zürichi stabilizálás után a mai zürichi tőzsdén gyengülő irányzatot mutat. Ennek következtében a budapesti tőzsdén a külföldi értékek megszilárdultak. Belföldön még nem érezhető a korona zürichi gyengülése.

Irányzat: Lejben hullámvás, márkában, magyar koronában gyengülés.

Június 8-án 100 lejért fizettek Kolozsvárt:

3250—3350 magyar koronát,
35600—35620 osztrák koronát,
7,98—7,99 francia frankot,
2,79—2,80 svájci frankot,
0,50¹/₂—0,50³/₄ dollárt,
10,82—10,84 olasz lírát,
40200—40250 német márkát.

Valutapiac június 8-án:

Bukarest. Devizák: Páris 1275, London 908, Newyork 195, Róma 900, Zürich 35,50, Prága 590, Bécs 2,900, Budapest 4,25, Berlin 27¹/₂.

Bukarest. Valuták: Márka 40—45, léva 150—160, török lira 110—115, font sterling 890—900, francia frank 1330—1340, svájci frank 35—36, lira 890—900, drachma 280—300, dinár 210—215, dollár 193—195, Napoleon 700—720, osztrák korona 20—30, magyar korona 425—430, cseh korona 580—600, lengyel márka 45—47.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 75—71, Newyork 555,00—555¹/₄, London 2566—2567, Páris 3590—3575, Milano 2660—2595, Prága 1650—1659, Budapest 9,75—9,75, Belgrád 620—620, Bukarest —, Varsó 100—95, Bécs 78—78, Bécs lebélyezett 78.

Berlin. Nyitás: Róma 360250, London 351500, Newyork 78000, Páris 4915, Zürich 13700, Prága 227250, Bécs —, Budapest —.

Szombat, 1923 június 9

Páris. Nyitás: London 20, Róma 7275, Berlin 790, Zürich 280.

A budapesti devizapiac: Napoleon 19200, 25230, dollár 5325—5435¹/₂, márka 670—710, osztrák korona 715—780, 159¹/₂—165¹/₂, svájci 6150—6300, lengyel ma

Szerkesztő

Pártfogó. Szives hatta, múlt vasárnapi szöveget adtuk a zsidó léleklet. Ezt az irodalmi munkát. Hétfői számunkban beszélését találja, melyből merítette az író. Giszkalay János most már új profeciák könyvéből.

S. Dávid, Brassó vári postaigazgatóságnál. Ukrajnából nem lehet leírni azonban bármely van a román posta. Odajeg kell, ajánlott levelet.

Mügyetem, Szatmárnagybánya városában van híres a darmstadti, leipzigeri.

S. Dezső, Küküllő állapítottuk, hogy annak ellenszenv vette. Ha és tényleg oly nagy jóhatást kíván Ön az ügyre, ben világhírességet deríteni járásnak valakit háttér munkája esetleg nem arat, akirol Ön oly elfogadott szerint is jóbarátaink semmi kifogásunk nincs, szívesen zsidó kötelességet állást közölni, ahelyett, csak az Uj Kelet iránt gondolhatna volna meg ma.

M. Weisz, Dés. részt Palesztinahivatalt elvett kaptuk, hogy megvándorolhat ki. Bővebb hívataltól (Cluj, Calea) Az új lakbérleti törvény vonatkozik Erdélyre. A lelkönyv és az idézet minden nem telekkönyvakra vonatkozik.

S. Izidor, Maros szőlőnk és arról levél kérjük megégyeszer be.

Paró

és mindennemű kifogástalanul

Paula

1437 Ugyanott bá

! Olcsó bevasárlási

Feuerstein

TUNGSRAM A legjobb villanykörte! Mindenütt kapható!

Mégis csa

ztést tett a román- fölélnkítésére és közlebb Prágába gyobb centrumait gyárosokat rábirja katók létesítésére. pénzfedezetét er-

kedvezményeit a CFR. vezérigaz- gosdását a cukor- pépa és a fűtőanya- ént és tonnánként asi költség fejében zettek. Ezentul a eket fizetik.

üködése a ro- arestből jelentik: pénzügyminiszter részvételéről. Most gyminiszter pél- i attasék tegnapi gyanis kijelene- vánja a külföldi gazdasági helyre- ü töke ne töre- ománia nemcsak ilag is független

nyek. Az ipartgyi között iparpártolási ok-Doboka megyé- telepeket.

apiac

A márka esik. korona

Uj Kelet tudóstí- yításnál szilárduló l azonban vissza- a 7-90-es jegyzést k megszilárdultak. k frankban és font kban megszilárdult richi zárlatnál négy chi esés következ- e. A magyar korona után a mai zürichi tat. Ennek követ- külföldi értékek g nem érezhető a

s, márkában, ma-

tek Kolozsvárt:

koronát, k koronát, ankot, ankot, rt, rát, márkát.

8-án:

1275, London 908, rich 35-50, Prága 6, Berlin 27 1/2.

40-45, léva 15, font sterling 1840, svájci frank 280-300,

195, Napoleon 80, magyar korona 0-600, lengyel

Berlin 75-71, don 2566-2567, 60-2595, Prága 9-75, Belgrád 620 6 100-95, Bécs

0, London 351500, Zürich 13700, est ---.

0, London 351500, Zürich 13700, est ---.

0, London 351500, Zürich 13700, est ---.

0, London 351500, Zürich 13700, est ---.

0, London 351500, Zürich 13700, est ---.

0, London 351500, Zürich 13700, est ---.

0, London 351500, Zürich 13700, est ---.

0, London 351500, Zürich 13700, est ---.

Páris. Nyitás: London 7180, Newyork 1555, Berlin 20, Róma 7275, Prága 4675, Bukarest 790, Zürich 280.

A budapesti devizaközpont hivatalos árfolyamai: Napoleon 19200, font sterling 24630-25230, dollár 5325-5475, francia frank 345 1/2-355 1/2, márka 670-710, olasz lira 250-260, svájci korona 745-785, lej 27 1/4-29 1/4, szokol 150 1/2-165 1/2, svájci frank 960-990, dinár 6180-6300, lengyel márka 940-1020.

Szerkesztői üzenetek

Pártfogó. Szívess sorait köszönjük. Mint lát- taita, múlt vasárnapi számunkban kétoldalas mel- léklelet adtunk a zsidó irodalomból és tudomány- ból. Ezt az irodalmi mellékletet állandósítani fog- juk. Hétfői számunkban Sas László lebilincselő el- beszédét találja, melynek tárgyát a bibliai idők- ból merítette az író. Azonkívül mutatót adunk Giszalaj Janos most megjelent verseskötetéből, Az aj. próféciák könyvéből.

S. Dávid, Brassó. Érdeklődtünk a kolozs- vári postaigazgatóságnál, ahol megtudtuk, hogy Magyarországra nem lehet levelet küldeni. Délameriká- ban azonban bármely állammal összeköttetésben van a román posta. Odaszülő levelekre hat lej bé- lyeg kell, ajánlott levele tizenkét lej.

Műegyetem, Szatmár. Németország minden nagyobb városában van műegyetem. Külföldön is híres a darmstadti, leipzig-i és berlini műegyetem.

S. Dezső, Küküllőszéplak. Leveléből meg- állapítottuk, hogy annak megírásában önt személyi ellenszenv vezette. Ha ön tényleg olyan jó zsidó és tényleg oly nagy jóakarója az Uj Keletnek, mi- ért kíván ön az ügyre vonatkozólag a lap érdeke- ben világhírességet deríteni? Nem találjuk zsidó el- járásnak valakit háttámadni, mert közérdeku munkája esetleg nem a legtekélyesebb. Azt az arat, akiről Ön oly elfogultan ír, meggyőződésünk szerint is jóbarátaink ajánlották és ellene eddig semmi kifogásunk nincs. És ha ezegyszer tévedett is, az önnek zsidó kötelessége lett volna az igazi tény- állást közölni, ahelyett, hogy vadaskodna. Ezt már csak az Uj Kelet iránti szimpátiája miatt sem en- gedhette volna meg magának.

M. Weisz, Dés. I. Megkérdeztük az erdély- i Palesztinahivatalt és onnan azt az informá- ciót kaptuk, hogy megfelelő töke nélkül senkise- m áradorolhat ki. Bővebbet megtudhat a Palesztina- hivataltól (Cluj, Calea Regele Ferdinand 48). 2. Az új lakbérleti törvény idézett szakasza nem vo- natkozik Erdélyre. A regátban ugyanis nincs te- lekkönyv és az idézett szakasz utolsó bekezdése minden nem telekkönyvezett ingatlanra és nem há- zakra vonatkozik.

S. Izidor, Marosludas. Porgesz urral be- széltünk és erről levél megy. A hirdetés szövegét kérjük megégyeztetni beküldeni kiadóhivatalunknak.

Parókákát
és mindennemű hajmunkát, hajfestést, kifogástalanul és jutányosan készít
Paula hölgyfodrász és manüersalon
Cluj, Szentegyház-utca 15. sz.
1437 Ugyanott babaklinika is van.

! Olcsó bevásárlási forrás! Textil, kötött és rővid áruháza a
Feuerstein J. Cluj, str. Regina Maria 12. 1466

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Hol a férjem. (Bemutató a kolozsvári Ma- gyar Színházban.) Akit a legújabb francia bohó- zattól csiklandozó párisi malacságokat vártak, azok ugyancsak csalódtak a tegnapi bemutatón. A sa- lódás egyébként eléggé kellemes volt: végre egy párisi bohózat, melyben a kedves és polgári kere- tekben mozgó komikum dominál. A szerelmes fiatal leányt az anyja egy grófhöz kényszeríti, amibe a leány csak azért nyugszik bele, hogy mint asz- szony szabadon rendelkezhesen magával és a sze- relmesé lehessen. Közben kiskül, hogy a gróf szél- hamos, aki lopott igazolványok alapján adta ki arisztokratának magát, míg az irományok tulaj- donosa, az igazi gróf, egy szerelmi csalódás után visszavonultan él falusi birtokán. De a kislány mindenáron asszony akar lenni, anyja elől meg- szökik az igazi grófhöz, aki akaratán kívül bár, de mindaddig míg a házasságot nem érvénytelení- tik, törvényes férje a fiatal lánynak. Az ér- vénytelenítés nagyon hamarosan meg is történik, de azért éppen elég ideig tart arra, hogy a mo- rózus gróf és a csacska lány egymásba bolondul- janak és így a bohózat, a mama és a közönség teljes melegegedésére mégis csak grófi nasszal vég- ződik. Az előadás egyik érdekessége az volt, hogy a fiatal lány szerepét Kálmán Sári, az aradi szin- ház tagja játszotta mint vendég. Amennyire első bemutatkozásából meg lehet ítélni: Kálmán Sári nem vigjátékszínező. Nyugodt egyénisége, be- széde és mozdulatai csak nehezen tudnak beillesz- kedni a vigjátékok gyorsan pergő tempójába. De annyit még ennek ellenére is meg lehetett állapi- tani, hogy nagy intelligenciája színező, szép színpadi jelenség, hangja és beszédmódora meg- vesztegethetően kellemes tud lenni. A közönség megérdemelten és szeretettel tapsolt neki. Az elő- adás két hőse Mihályfi és Cselle Lajos volt. Mihályfi egy világtudó báró szerepében végre megint nekivaló szerephez jutott. Minden erőszá- kolttság nélküli humorával állandó derűtségben tar- totta a hazát. Cselle semmiiben sem maradt mö- götte. A fiatal szerelmes szerepében tökéletes fi- gurát adott és egy-egy frappánsul őszinte hang- megütésével nyíltzini tapsokra ragadta a nézőteret. A főszereplők közül még Tárant kell megemlíteni, aki a gróf szerepében a megszokottan jó volt és Nagy Gyulát, aki egy kárpitosmestert alakított, de úgy, hogy már pusztá megjelenésére hangos de- rűtség hullámzott végig a nézőterén.

Heti műsor

Szombat d. u. 3 órákor A kincs. (Ujdonság, 3-ad szor. Ifjusági előadás igen olcsó helyárak- kal. Előadó: Nyíró József. Sorozatszám: 427.)

Szombat este 8 órákor Levendula. (Operettuj- donság 6-odszor. Bérletszínletben, rendes helyárakkal. Sorozatszám: 428.)

Szombat este fél 11 órákor a kert: helyiségben: A fenevad. (Ujdonság 6-odszor rendes helyárakkal. Sorozatszám: 429.)

Vasárnap d. e. 11 órákor Karinty Frigyes és Zsolt Béla matinéja. (Premier helyárakkal. Az elmaradt előadás jegyei érvényesek. Sorozatszám 419. szám.)

Vasárnap d. u. 3 órákor Offenbach. (Olcsó hely- árakkal. Sorozatszám 431.)

Vasárnap este 8 órákor Magdolna. (Uj betanulás- sal és új szereposztással. Premier hely- árakkal. Premier-bérlet 58. szám. Soro- zatszám 432.)

A színházi iroda hírei

Magdolna. Az utolsó próbák folytak a Mag- dolna reprizéből, amely vasárnap este premier bé- letben, premierhelyárakkal kerül színpa új szerep- osztással és teljesen új betanulással. A főszerepet Poór Lili játsza.

Fenevad a kerti színpadon. Nagy érdeklődés nyilvánul meg a szombat éjjeli előadás iránt, mely alkalommal a nyári színpadon ez évad- ban először játszanak a Fenevad című ujdonságot adják.

Délutáni előadások. Szombaton délután a Kincs című ujdonság kerül színpa ifjusági előadás- ként, igen olcsó ifjusági helyárakkal. Vasárnap délután pedig az Offenbachot adják olcsó hely- árakkal.

Karinty és Zsolt Béla matinéja. Szenzá- ciós eseménye lesz vasárnap délelőtt a Magyar Színházban. Karinty Frigyes fog gazdag műsor keretében fellépni. Zsolt Béla, a fiatal magyar kól- tői gárda legtehetségesebb tagja lesz a második érdekessége a vasárnap délelőtti matinének. A ma- tiné premier helyárakkal lesz megtartva pont 11 órai kezdettel.

Hétfő éjjeli előadás. Hétfőn éjjel 4 egy- felvonásost mutat be az a kiváló együttes, amely Kolozsvár után Erdély több nagy városaiban fog szerepelni. Az egyfelvonásosok Tóbiás c. operette, Harmadszor, Aluton, Az utolsó szerda, próza darabok. A prózak címszerepét Hoffmann Jaci fogja játszani, akinek fellépése fokozza a bemutató iránti érdeklődés. A Tóbiásban fellép T. Belezny Margiton kívül Sebestyén Jenő, az aradi színház kiváló táncos komikusa, Bálint Béla, Sárközi Blanka Salgó Andor. Az éjjeli előadás feltizenegy órákor kezdődik.

Sikerrel játszik Marosvásárhelyen a Habima. Stramer közkedvelt szintársulata meger- demelt sikerrel folytatja marosvásárhelyi előadásait. Tegnep este a híres „Der Tiger“ ment, amelyben Stramer nyújtott különösen nagyszerű alakítást. Csütörtökön este a Jesivabochert adták elő a zsidó színészek, akiket Marosvásárhely zsidósága is meg- érdemelt melegséggel fogadott.

SPORT

Haggibbor-Victoria

Az Uj Kelet megírta, hogy a vasárnapra ki- tűzött Haggibbor-Victoria-mérkőzés Jakobinak, a Haggibbor kiváló játékosának a nemzeti válogatott csapatban szereplésére való tekintettel elmarad. A kolozsvári szövetség vezetői agylátszik sehogysem tudnak klubérdekeiken felül emelkedni és köte- lezik a Haggibbort, hogy a vasárnap esedékes Victoria-mérkőzést, melyen a bajnokság jog eldőlni, legjobb játékosa nélkül lejátsza.

Arra még nem volt példa, hogy egy egye- sületnek legfontosabb mérkőzését le kellessen ját- szania ugyanakkor, mikor legjobb játékos a nemzeti színeket képviseli. E helyen ne legyen szó arról a driblingről, mellyel egyesek megaka- dályozták az ez ügyben összehívott rendkívüli in- tézöbizottsági ülés megtartását. Ezen az ülésen a Haggibbor intézője a mérkőzés elhalasztását akarta kérelmezni. Azt hisszük, hogy a Victoria csapatát, például Barabásnak a nemzeti válogatottban való szereplésekor, aligha kötelezték volna legerősebb ellenfele ellen kiállni.

Változás a válogatott csapatban. Guga Aurél, az Universitatea kiváló játékos a fontos családi körülményekre való tekintettel lemondani kényszerült a vasárnapi játékról. Helyette Ströck, a kitűnő nagyváradi csapat fog játszani.

* Strandruhák, dresszek, cipők és sapkák gyönyörű kivitelben kaphatók Sugar & Co. sport- áruházában Cluj, Calea Victoriei 5. Tenniszöpkék- ben és felszerelésekben nagy választék.

* Bürger-gyárak Tg.-Mures vegyészeti osztálya szállít minden mennyiségben terpentint és ásványolajmentes carbolineumot.

Mégis csak CZINK fest, tisztit vegyileg legszebben, legolcsóbban Cluj

„SIRPINOL“
 legjobb szer a légzőszervek megbetegedései ellen.
 Ugymint: tüdő- és hörghurut, köhögés, szamárkö-
 hégés és tuberkulózis ellen. Mindenki kérje házi-
 orvosát, hogy „Sirpinol“-t rendeljen.
Kapható minden gyógyszerárban
 Készíti: Mera Viktor „Fehér Kereszt“ gyógyszer-
 tára, Reghinul-Sásesc. 1557

Táblaüveg, demyonok
 korcsmai és mindennemű
 üvegáruk nagyraktára
Péter és Schwarcz
 Cluj, P. M. Viteazul (Széchenyi-tér) 34
 1518
 Legelőnyösebb beszerzési forrás

Feketeerdői üveg
 és mindennemű
porcellánárut
 legolcsóbban
 Telefon: 588
Kerekes Ernő
 áruházában vásárolhat
 Cluj, Calea Reg. Ferdinand 4.
 Engross! 1484 **Endetail!**

Nyomdák
Dobozgyárak
Könyvkötészetek
figyelmébe!
Képviseljük:
 Typograph G. m. b. H. Berlin;
 Universal „B“ típusú szedőgépek és alkatrészek
 Frankenthal Schnellpressenfabrik, Frankenthal:
 kő- és könyvnyomdagepek, körforgó (rotációs) gépek
 Heidelberger Schnellpressenfabrik, Heidelberg:
 automatikus kiszolgálású tégely gyorsajtók
 Chr. Mansfeld, Leipzig:
 könyvkötészeti és cartonage gépek
 Klinghard-sche Schriftgiesserei u. Messinglinter-
 fabrik, Leipzig: cím és kenyérírás, rézleniák.
Szállítunk raktárról:
 a legkötőbb minőségű festéket, hengermasszát,
 fűződrótot és a nyomdaiparban használt
 összes anyagokat.
Technica R.-T.
Tg.-Mureş
 Sürgőny cím: Technica. - Telefon 3-36

ROSENZWEIG ANTAL
 héber és rituális könyvkeres-
 kedése nagyban és kicsinyben
 Piata M. Viteazul 38 **CLUJ** Széchenyi-tér, 38
 (Saját ház) 1499
 ספרים מליתיים מוזות תפילין
 עטרות ציצית אונד קאפלאך
 Raktáromban állandóan kaphatók mindennemű
 zsidóvallású imakönyvek u. m. magyar és német
 fordítású díszkötésű imakönyvek, menyasszonyi
 ajándékok, „Mirjam“ Jahrzeitablák 50 évre ki-
 számítva, valamint selyem és gyapjú Tuleszek.

BUTORÓVEGEKET, TÜKRÖKET
 Burók, csillag és virágcsiszolással
 valamint adott rajzok után
 művészi kivitelben készít
HUNWALD, üvegcsiszoló és tükrőgyára
CLUJ-KOLOZSVAR, Str. Vlahuta (v. Bolyai-utca) No. 3.
 Hibás tükröket újra fonszeres. o o o

Rézműves, rézöntő
és gépjavitó műhely
CLUJ, Széchenyi-tér 32.
KOROM J. 1465

ARTES
 szövőművészeti műhely, Cluj
 Strada Regala (Wajálts-u.) 33.
 Készíti a legkényesebb igényeket is kielégítő
perzsa és szmyrna szőnyegeket
 Vállalja az összes keleti technikájú szőnyegek
 szakszerű javítását. 1540

ROTTMANN KÁROLY ÉS TÁRSAI R.-T.
 TIMIŞOARA-TEMESVAR
 KIRÁLYI UDVARI SZÁLLITÓK
**GYÜMÖLCSPÁLINKA TER-
 MELES BORNAGYKERESKE-
 DÉS, SZESZSZABADRAKTÁR
 SZESZDENATURÁLÓTELEP.** 1354
RUM ÉS LIKÓRGYÁR
COGNAC FŐZDE

Mindenki legszívesebben
 Kapható:
 Fiókraktár Cluj,
 Regele Ferd. 14
 (Wesselényi - u.)
TURUL CIPŐT
 visel, mert az elegáns, tartós és jutányos

CHARGEURS
★ REUNIS ★
 ARGENTINA BRAZILIA
 Legnagyobb francia
Délamerikai vonal
 Vezérképviselőt Nagyrománia részére
ADOLF SALOMON FIA
 Bucuréstí, Str. Paris 14
 Hajóra szállás:
Hamburg, Havre és Bordeaux-ban
 Kötő kiszolgálás, nagy kényelem, elsőrangú ellátás,
 gyors utazás, külön kajutók. 1542

Coloniale Kereskedelmi R.-T. Ajánlja: Fűszer, gyarmatáru, export-import
 cikkeket! A Temesvári Műmalom Concernhez
 tartozó összes malmok lisztjeinek főlerakata **Marosvásárhely**

Irodaberendezések
Kopenetz gépezemű asztalosműhely-
 ben olcsón szerezhetők be
Cluj, Honvéd-utca 92

GARDI és TÁRSA
 fényképezési műtermek
Cluj-Kolozsvár, str. Saguna
 (v. Bartha Miklós-utca) 13
 Partrek,
 gyermekfelviteliek,
 nagytűk

Mégis csak legjobb a
„RASOL IDEAL“
 késnélküli borotváló por, amely az ország
 legrégebb gyártmánya
 Kapható 1-es, 2-es és 3-as minőségben (utóbbi a
 legerősebb) 1/4 és 1/2 kilogrammos szép kivitelű
 csomagolásban. 1481
 5 kilogram vétel franco-franco lei 130.—, kisebb
 mennyiségben lei 30.— kilogramonként. Hozzá-
 való csontkés darabonként lei 17 és 25
 Óvakodjunk az irtalmas összetételekből össze-
 állított utánzatoktól. Csak az „Ideal“ felírású a
 valódi, melynek jóságáért felelősséget vállalok.
Reszling József fodrász
 Cluj, Calea R. Ferd. 30. (a nagy vashíd mellett).

Főelárusítóhelyek:
 Glanczmann Adolf, illatszertár, Sighetul-Maramures
 Rosenzweig Jakob, illatszertár, Dej
 valamint minden drogériában kapható.

„T...“
 CLUJ-KO...
 a legma...
 Gyárt e...
 Telefon 4-8...

MARCO
 legelő...
LANC
 Import...
Lang
 használt szák...
 zés! Tg.-Mureş

DEUT

Tárgu-M...
 (Fötér) 5

„CSIL
 Tárgu...
 és ferj...

Nagy...
Maister
 Són...
 Kén...
 Szalmi...
 Ablaktap...
 Fűr...
 Tav...
 Ola...
 En...
 Kefe...
 Áruforgal...

Épületlüvegezés, képkerepezés,

kávéházi, vendéglői, háztartási cikkek, demionok, táblaüveg, lámpaárak és porcellánedényekből legolcsóbb beszerzési forrás

Ausländer Rudolfnál

Cluj-Kolozsvár, Cal. R. Ferdinand (v. Ferenc J.-ut) 37. sz. alatt, az Uránia palota mellett.

Engros! Endetall!

„TACAMUL“

EZÜSTARUGYAR
CLUJ-KOLOZSVÁR, Str. Avram Iancu
volt Petőfi-utca 3

Ezüstöt

alegmagasabb áron vesz!

Gyárt evőeszközöket, dísztárgyakat
csak viszonteladóknak

Telefon 4-82. Sürgőnycim: Tacamul Cluj

MAROSVÁSÁRHELY
legelőkelőbb és legolcsóbb
bevásárlási forrásai

LANCZET M. FIAI

FÜSZER, VAS, RÖVID-
ÁRU. Sürgőnycim: LAN-
CZET. Telefon interur-
ban 511. Tg.-Mures. 1445

Lang & Comp. termény, liszt,
gabona, új és
használt zsákok vétele és eladása. Zsákkölcson-
zés! Tg.-Mures-Marosvásárhely. Telefon 289.

DEUTSCH & BRAUN

textiláru
nagykereskedés

Tárgu-Mures, Piata Reg. Ferdinand
(Fötér) 52. Telefon 273

„CSILLAG“ ÁRUHÁZA

Tárgu-Mures—Marosvásárhely. Női
és férfi divaldrakban a legolcsóbb!

Nagy mennyiségben érkezett:
Maister Lucius és Badische Anilinek

Sósav
Kénsav
Szalmiákszesz
Ablaktapasz (gít)
Firnisz
Tavotta
Olajok
Enyv
Kefearuk

valamint minden-
nemű festék- és
fűszeráru előnyös
árak mellett nagy-
ban és kicsinyben
kaphatók.

KALMÁR

Áruforgalmi B.-T. Cluj str. Regina Maria 42

Erdélynek legolcsóbban felszerelt rövid-, nár-
bergi-, diszmü- és játékaru nagykereskedése
NUSSBAUM TESTVÉREK
TG.-MUREŞ MAROSVÁSÁRHELY
Telefon interurban 200
Eladás csak viszonteladóknak!

Telefon 81. **Ládagyár** Flókküzet:
Egeres
Mindennemű ládákat és fadobozokat összeszergeztet
és szétcsomagolt részletek megrendelésre azonnal
készít és szállít a legolcsóbb napon 1351
Sajovics és Lebovits fakeskerkedés
és ládagyár
Cluj, Strada Cernauji (volt Kajántói-ut) 1 szám

Ággyag és Vegyipar Rt. Szatmár
Gyárt: börenyvet, csontenyvet, csontzsi-
mtrágyát, szappant, kocsikenőcsőt, gép-
zsi-
zsi-
és vizes hús-
faggyut

Norddeutscher Lloyd
Brema

F. Missler
Bréma - Amerika

Amerikába való kényelmes utazás csak a
Norddeutscher Lloyd, F. Missler
világhírű gőzhajóin tehető meg
Ezek a hajók még a III. osztály is kényel-
mes fülkékkel van berendezve. Az élelmezés pe-
dig elsőrangú. — Érdeklődőknek szivesen szol-
gál ingyenes felvilágosításokkal a
Romániai vezérképviselőt Bukarest,
Calea Griviței 130
(Bejárat a Strada Polizuról) valamint a tomes-
vári fiók: Temesvár, Korona-szálloda, 24. szoba
(a pályaudvarral szemben), ahol az irodánk ideig-
lenesen lett elhelyezve. További fiókok az or-
szág minden nagyobb városában.

Crème D'argent
kipróbált ártalmatlan szer szeplő,
májfolt, mindennemű bőrkétség ellen.
Néhány napi használat után teljes
eredményt ér el.
1 nagy tégely ára 20 lei
Kapható kizárólag a
Fekete drogueriában
Tg.-Mures-M.-vásárhely

Dr. Blumenfeldné és Deésy Gizella
**női- és gyermek-
szalonja**
Strada Regina Maria (v.
Deák F.-u.) 42. sz. alatt
Kész modellek és mérték utáni ren-
delések jutányos áron. 5522

Telefon 494 **15%** Telefon 494
gyarapodik vagyona,
ha levelben vagy személyesen
00 adja fel rendelmenyét. 00
Meg nem felelő árut visszaveszünk.
1291
Nagy Aruház
rövid, kötött, norisbergi és papirkereskedés
Cluj, Piata Mihaii Viteazul

1923 június 9
dezesek
aszaltosmühely-
són szerezhetők be
-utca 92
Porfirók,
gyermekfoltvételek,
nagyítások
DEAL
amely az ország
gyártmánya
1481
150—, kisebb
amokint. Hozzá-
17 és 25
fodrász
gy vashid mellett)
lyek:
Bigetul-Maramures
szertár, Dej
ban kapható.
R.-T.
ÁLLITÓK
GYÁR
ZDE
1497
PÖT
utányos
onal
a részére
FIA
aux-ban
angu ellátás,
1542
ásárhely

Hölgyek! A Höfer-féle 2. számú bórpor fehér, rózsza és krém színben, a leg
 Izzadság, kiütéseknel Höfer 3. sz. salicylos bórporát használja.

Raglán

esőköpeny, öltöny

Neumann M.

1502

cégnél Cluj, Főter

Nagy- és kiskereskedők
 figyelmébe!

TELJES VAGONRAKOMÁNY

C É R N A

G A R . 4 0 0 J D S .

G·B·C

MÁRKA ÉRKEZETT

Landesmann & Weisz

cérna- és pamutáru importőrökhez

Cluj, Uránia-palota

Eladások mindenkor a legelőnyösebb napi árak
 mellett történnek. Kérjen árajánlatot!

1563

Exportját és importját

Románia, Magyarország,
 Ausztria és Németország

között határidővel és legolcsóbb fix
 díjtételek mellett csak

Deutsch Testvérek

nemzetközi szállítási vál-
 lalata tudja lebonyolítani.
 Központ: Cluj, Piata Unirei 26.

HÁZAK Wien I, Rottenturmstrasse 27 Buda-
 pest, VII., Rákóczi-ut 6., VII. Dohány-utca 3.
 Oradea Mare, Rákóczi-ut 24. Brasov, Kapu-
 utca 61. Arad, Simonyi-utca 13. Orsova, Duna-
 part. Szolnok Madách-utca 1. Expoziturák:
 Bruck, Hegyeshalom, Oszon, Biharkeresztes,
 Békéscsaba, Curtici, Kőtegyán, Biharpüspöki.

Fuvarlevél felülvizsgálati iroda
 Speciális dunai forgalom!

Gyűjtemény.
 BORDISZMŰGYÁR
 TELEFON:
 INTERURBAN. 6.

**BŐRÁRUIPARI
 RÉSZVÉNYTÁRSASÁG**
 -SÁTMÁR-
 MAGYROMÁNIA ELSŐ ÉS
 LEGNAGYOBB BORDISZMŰ
 BÖRÖND ÉS TÁSKA ÁRU-
 -GYÁRA-

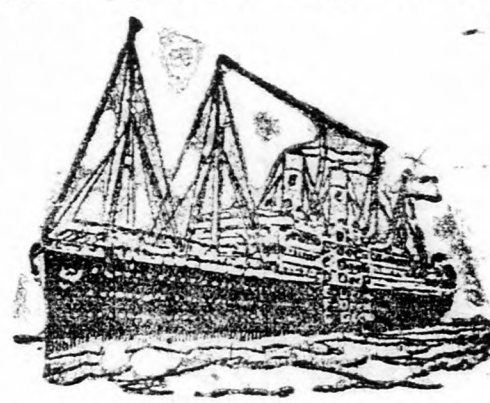
BYRON STEAMSHIP COMPANY LTD. LONDON

M. Embiricos & Co.

București, Strada Paris 1, Constanța direct New-York

Rendszeres félhavi hajójaratok legnagyobb tengerentúli luxusgőzöskkel, melyek Constanza kikötőből indulnak.

„King Alexander”
 Luxusgőzös Constanza kikö-
 töbe érkezik június 2-án
 és indul június 4-én
 direct Newyorkba

„Constantinople”
 Luxusgőzös érkezik július
 2-án Constanza kikötőbe
 és indul július 4-ikén
 direct Newyorkba

Gyorsgőzöseinkkel az átszállási költségek 50%-kal olcsóbbak és leiben fizetendők
III. osztályu hajójegy ára Lei 11.500

Kajüttök fenntartására, valamint felvilágosítások végett az egyedül szükséges amerikai vízum elnyeréséért
 forduljon elsősorban cégünkhöz.

Pontos, lelkiismeretes és érdeknélküli felvilágosításokkal és prospectussal készséggel szolgálunk.
 Címünket megőrizni és följegyezni kérjük.
M. EMBIRICOS & CO., București, Strada Paris No. 1.

Izrael Dezső szücsmester

Megérkeztek a legutolsó divatu
 szőrmeáruk. Szőrme és molgkár
 elleni védőintézet. Javítások és
 átalakítások a legjutányosabb
 árban pontosan készülnek

Str. Regina Maria (v. Deák F.-u.) 35

SZERKESZTŐS
 HIVATAL ÉS
 Cluj, Kolozsvá
 L. Pop (Brass
 Telefon: Sz
 és kiadóhivat
 Zs. N. Sz.
 A kéziratok
 szerkesztőség
 zendők. Kézir
 adunk v

Cluj-Kolozs

A férfi
 mán* bűszke
 nos már nem
 nak hívták e
 bankár volt
 zót nyilván b
 ben egyszerű,
 néhai Menach
 vábjja az vol
 emberi és pol
 románnak is
 chem nem lát
 meghalt mint
 kuló keserűség
 érte a boldog
 tagadott fajtáj
 badságok soro
 államporgárkér
 radt szemeit.
 hálaérzés mele
 iránt, amely h
 sön, mégis jog
 beszédes bizony
 krözusi vagyor
 turális célokra

Ezzel a
 lendületet leh
 bajokkal küz
 üldözött zsidók
 hoz segíteni,
 százazrek feje
 halálos végzete
 ményeinkre m
 mégis, még go
 nem reklamál
 mondjuk, ha sz
 Eliás, jól és ne
 jenek az Eliás
 nemzet kultur
 újabb és újabb
 tóriumok és tu
 ez így: csak
 menházakat és
 ság gondtalan
 ambicióját a tu
 Mi csak örvend
 örömmel, ha m
 a haladás és ku
 ságosabb tudat
 hozzáadtuk jös
 Nem első és ne
 népének és nem
 atavisztikus vo
 magáraeszmélés
 népi céljainak
 erőit. Mindig n
 ha nehezen n
 amely más né
 szolgálani. Jaque
 ságszámba a zsi
 elégtétellel gon
 fejében vajmi
 sorsunk javulásá
 előbbre. Nem is
 ságot sem.
 Az elismer
 túl hull a bőkez
 képviselő a kam
 méltatta a dicsét
 „nagy román”
 oktatásügyi mini
 beszélt róla és
 oda mindazoknak